

EUROOPAN UNIONI

EUROOPAN PARLAMENTTI

NEUVOSTO

**Strasbourg, 10. toukokuuta 2023
(OR. en)**

**2021/0206(COD)
LEX 2230**

**PE-CONS 11/1/23
REV 1**

**CLIMA 55
ENV 101
ENER 61
TRANS 43
SOC 78
FIN 137
RESPR 6
COH 13
CADREFIN 13
CODEC 130**

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS
SOSIAALISEN ILMASTORAHASTON PERUSTAMISESTA JA
ASETUKSEN (EU) 2021/1060 MUUTTAMISESTA**

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON
ASETUS (EU) 2023/...,**

annettu 10 päivänä toukokuuta 2023,

sosiaalisen ilmastorahaston perustamisesta ja asetuksen (EU) 2021/1060 muuttamisesta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 91 artiklan 1 kohdan d alakohdan, 192 artiklan 1 kohdan, 194 artiklan 2 kohdan ja 322 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon²,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä³,

¹ EUVL C 152, 6.4.2022, s. 158.

² EUVL C 301, 5.8.2022, s. 70.

³ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 18. huhtikuuta 2023 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 25. huhtikuuta 2023.

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Ilmastomuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen, jäljempänä 'ilmastopuitesopimus', nojalla 12 päivänä joulukuuta 2015 hyväksytty Pariisin sopimus, jäljempänä 'Pariisin sopimus'¹, tuli voimaan 4 päivänä marraskuuta 2016. Pariisin sopimuksen osapuolet ovat sopineet, että maapallon keskilämpötilan nousu pidetään selvästi alle kahdessa celsiusasteessa verrattuna esiteollisella kaudella vallinneisiin tasoihin ja että jatketaan toimia lämpötilan nousun rajoittamiseksi 1,5 celsiusasteeseen verrattuna esiteollisella kaudella vallinneisiin tasoihin. Tätä sitoumusta on vahvistettu hyväksymällä 13 päivänä marraskuuta 2021 ilmastopuitesopimuksen puitteissa Glasgow'n ilmastopuitesopimuksen osapuolten kokouksena toimiva ilmastopuitesopimuksen osapuolten konferenssi toteaa, että ilmastomuutoksen vaikutukset ovat huomattavasti pienemmät, jos keskilämpötila nousee kahden celsiusasteen sijasta 1,5 celsiusasteeseen, ja päättää jatkaa toimia keskilämpötilan nousun rajoittamiseksi 1,5 celsiusasteeseen.
- (2) Joulukuun 11 päivänä 2019 annetussa komission tiedonannossa "Euroopan vihreän kehityksen ohjelma", jäljempänä 'Euroopan vihreän kehityksen ohjelma', esitellään uusi kasvustrategia, jolla pyritään tekemään unionista kestävä, oikeudenmukainen ja vauras yhteiskunta, jonka talous on moderni, resurssitehokas ja kilpailukykyinen, samalla kun kasvihuonekaasujen nettopäästöistä pyritään eroon viimeistään vuonna 2050 ja talouskasvuun pyritään lisäämättä resurssien käyttöä. Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteena on myös ennallistaa, suojella, säilyttää ja lisätä unionin luonnonpääomaa sekä suojella kansalaisten terveyttä ja hyvinvointia ympäristöön liittyviltä riskeiltä ja vaikutuksilta. Tiedonannossa todetaan myös, että siirtymän olisi oltava oikeudenmukainen ja osallistava siten, että ketään ei jätetä jälkeen.

¹ EUVL L 282, 19.10.2016, s. 4.

- (3) Antamalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1119¹ unioni on kirjannut lainsäädäntöön tavoitteen saavuttaa koko talouden ilmastoneutraalius viimeistään vuoteen 2050 mennessä sekä pyrkimyksen saavuttaa sen jälkeen negatiiviset päästöt. Mainitussa asetuksessa myös vahvistetaan sitovaksi unionin sisäiseksi tavoitteeksi kasvihuonekaasujen nettopäästöjen (päästöt poistumien vähentämisen jälkeen) vähentäminen vähintään 55 prosentilla vuoden 1990 tasoista vuoteen 2030 mennessä. Kaikkien talouden alojen odotetaan edistävän tämän tavoitteen saavuttamista.
- (4) Eurooppa-neuvoston päätelmissä 10 ja 11 päivältä joulukuuta 2020 vahvistettiin unionin sisäinen sitova tavoite kasvihuonekaasujen nettopäästöjen vähentämisestä ja painotettiin samalla oikeudenmukaisuus- ja solidaarisuusnäkökohtien merkitystä ja sitä, että ketään ei jätetä jälkeen. Nämä päätelmät vahvistettiin 24–25 päivänä toukokuuta 2021 annetuissa Eurooppa-neuvoston päätelmissä, joissa Eurooppa-neuvosto pyysi komissiota esittämään pikaisesti lainsäädäntöpaketkinsa sekä perusteelliset arviot ympäristöön liittyvistä, taloudellisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista jäsenvaltioissa.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1119, annettu 30 päivänä kesäkuuta 2021, puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi sekä asetusten (EY) N:o 401/2009 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta (eurooppalainen ilmastolaki) (EUVL L 243, 9.7.2021, s. 1).

- (5) Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevassa toimintasuunnitelmassa, joka vahvistettiin 24–25 päivänä kesäkuuta 2021 annetuissa Eurooppa-neuvoston päätelmissä, korostetaan tarvetta vahvistaa sosiaalisia oikeuksia ja Euroopan sosiaalista ulottuvuutta kaikissa unionin politiikoissa. Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteen 20 mukaan ”jokaisella on oikeus laadukkaisiin peruspalveluihin, joita ovat esimerkiksi vesihuolto-, puhtaanapito-, energia-, liikenne- ja rahoituspalvelut sekä digitaalinen tietoliikenne. Tällaisten palvelujen saatavuuteen on tarjottava tukea niitä tarvitseville”.
- (6) Toukokuun 8 päivänä 2021 annetussa Porton julistuksessa vahvistettiin Eurooppa-neuvoston lupaus edetä kohti oikeudenmukaista siirtymää lujittavaa sosiaalista Eurooppaa ja sen aikomus syventää edelleen päättäväisesti Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoa unionin tasolla ja kansallisesti ottaen asianmukaisesti huomioon asiaankuuluvat toimivaltuudet sekä toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteet.
- (7) Ilmastoneutraaliutta koskevan sitoumuksen täytäntöönpanemiseksi unionin ilmasto- ja energialainsäädäntöä on tarkistettu ja muutettu kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen nopeuttamiseksi.

- (8) Näillä muutoksilla on erilaisia taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia talouden eri aloihin, kansalaisiin ja jäsenvaltioihin. Erityisesti sen, että rakennusten, tieliikenteen ja muiden toimialojen, jotka vastaavat muita kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY¹ liitteen I soveltamisalaan kuuluvia teollisuuden toimintoja, kasvihuonekaasupäästöt sisällytetään kyseisen direktiivin soveltamisalaan, olisi annettava taloudellinen lisäkannustin investoida fossiilisten polttoaineiden kulutuksen vähentämiseen ja siten nopeutettava kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä. Yhdessä muiden toimenpiteiden kanssa tämän pitäisi keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä osaltaan vähentää energiaköyhyyttä ja liikenneköyhyyttä, vähentää rakennuksista ja tieliikenteestä aiheutuvia kustannuksia ja tarjota tarvittaessa uusia mahdollisuuksia laadukkaiden työpaikkojen luomiseen ja kestäviin investointeihin, jotka ovat täysin linjassa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden kanssa.
- (9) Näiden investointien rahoittamiseen tarvitaan kuitenkin resursseja. Ennen tällaisten investointien tekemistä kotitalouksille ja liikenteen käyttäjille koituvat lämmitys-, jäähdytys- ja ruoanlaittokustannukset sekä tieliikenteestä aiheutuvat kustannukset todennäköisesti kasvavat, kun polttoaineiden toimittajat, joille on asetettu rakennusten ja tieliikenteen päästökauppajärjestelmän mukaisia velvoitteita, siirtävät hiilidioksidikustannukset kuluttajille.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/87/EY, annettu 13 päivänä lokakuuta 2003, kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta unionissa ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta (EUVL L 275, 25.10.2003, s. 32).

- (10) Ilmastosiirtymällä on taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia, joita on vaikea arvioida etukäteen. Kunnianhimoisempien ilmastotavoitteiden saavuttaminen edellyttää merkittävän suuria julkisia ja yksityisiä resursseja. Investoinnit energiatehokkuustoimenpiteisiin ja uusiutuvaan energiaan perustuviin lämmitysjärjestelmiin, kuten lämmitys sähkökäyttöisillä lämpöpumpuilla, kaukolämpö ja -jäähdytys sekä osallistuminen uusiutuvan energian yhteisöihin, ovat kustannustehokas keino vähentää tuontiriippuvuutta ja päästöjä samalla kun parannetaan unionin häiriönsietokykyä. Haavoittuville kotitalouksille, haavoittuville mikroyrityksille ja haavoittuville liikenteen käyttäjille on tarpeen osoittaa kohdennettua rahoitusta.
- (11) Fossiilisten polttoaineiden hinnannousu voi vaikuttaa suhteettomasti haavoittuviin kotitalouksiin, haavoittuviin mikroyrityksiin ja haavoittuviin liikenteen käyttäjiin, jotka käyttävät entistä suuremman osan tuloistaan energiaan ja liikenteeseen, joilla ei ole tietyillä alueilla mahdollisuutta käyttää vaihtoehtoisia, kohtuuhintaisia liikkumis- ja liikenne- ratkaisuja ja joilla ei ehkä ole taloudellisia valmiuksia investoida fossiilisten polttoaineiden kulutuksen vähentämiseen. Sellaisilla maantieteellisillä erityispiirteillä kuin saaret, syrjäisimmät alueet, maaseutualueet tai syrjäseudut, vaikeapääsyiset reuna-alueet, vuoristoalueet ja kehityksestä jälkeen jääneet alueet voi olla erityisiä liikenneköyhyyteen liittyviä vaikutuksia kotitalouksien, mikroyritysten ja liikenteen käyttäjien haavoittuvuuteen. Nämä maantieteelliset erityispiirteet olisi siksi otettava huomioon valmisteltaessa toimenpiteitä ja investointeja, joilla tuetaan haavoittuvia kotitalouksia, haavoittuvia mikroyrityksiä ja haavoittuvia liikenteen käyttäjiä, aina kun se on tapauksen mukaan tarpeellista.

- (12) Osa tuloista, jotka saadaan rakennusten, tieliikenteen ja muiden toimialojen sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan, olisi käytettävä kyseisestä sisällyttämisestä aiheutuvien sosiaalisten vaikutusten käsittelyyn, jotta siirtymä olisi oikeudenmukainen ja osallistava ja että ketään ei jätettäisi jälkeen. Tällä asetuksella perustetun sosiaalisen ilmastorahaston, jäljempänä 'rahasto', kokonaismäärässä olisi otettava huomioon hiilestä irtautumisen tavoitetaso, kun rakennusten, tieliikenteen ja muiden toimialojen kasvihuonekaasupäästöt sisällytetään direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan.

- (13) Nykyisen energiaköyhyyden määrän näkökulmasta on sitäkin tärkeämpää käyttää osa tuloista niiden sosiaalisten vaikutusten käsittelyyn, joita aiheutuu rakennusten, tieliikenteen ja muiden toimialojen sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan. Energiaköyhyys tarkoittaa tilannetta, jossa kotitalouksilla ei ole mahdollisuutta hankkia keskeisiä energiapalveluja, jotka luovat perustan kohtuulliselle elintasolle ja terveydelle, kuten lämmityksen kautta saatavaa riittävää lämpöä, jäähdytystä, kun lämpötilat nousevat, valaistusta ja sähkölaitteiden käyttöön tarvittavaa energiaa. Vuonna 2021 tehdyssä unionin laajuisessa tutkimuksessa noin 34 miljoonaa eurooppalaista eli lähes 6,9 prosenttia unionin väestöstä totesi, ettei heillä ollut varaa lämmitellä kotiaan riittävästi. Energiaköyhyys on siis suuri haaste unionille. Vaikka sosiaalisella hinnoittelulla tai tilapäisellä suoralla tulotuella voidaan tarjota lyhyellä aikavälillä välitöntä apua energiaköyhyydestä kärsiville kotitalouksille, vain kohdennetuilla rakenteellisilla toimenpiteillä, erityisesti rakennusten peruseräparannuksilla, myös uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian saatavuuden ja uusiutuvien energianlähteiden edistämistä koskevien kotitalouksille kohdennettujen tiedotus- ja valistustoimien muodossa, sekä sellaisilla rakennusten peruseräparannuksilla, joilla edistetään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2010/31/EU¹ asetettujen tavoitteiden saavuttamista, voidaan tarjota kestäviä ratkaisuja ja tukea tehokkaasti energiaköyhyyden torjumista. Tämän asetuksen mukaista energiaköyhyyden määritelmää olisi voitava päivittää, jotta se vastaa energiatehokkuudesta annettavasta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivistä (uudelleenlaadittu) käytävien neuvottelujen tulosta.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/31/EU, annettu 19 päivänä toukokuuta 2010, rakennusten energiatehokkuudesta (EUVL L 153, 18.6.2010, s. 13).

- (14) Energiankysyntää voitaisiin saada vähennettyä omaksumalla rakennusten perusparannuksiin kokonaisvaltainen lähestymistapa, jossa otetaan tehokkaammin huomioon syrjäytymisvaarassa olevat henkilöt eli ne, jotka unionissa kärsivät eniten energiaköyhyydestä. Rahastosta rakennuslalle annettavalla tuella olisi sen vuoksi pyrittävä parantamaan energiatehokkuutta, mikä vähentäisi kunkin kotitalouden energiankulutusta, toisi säästöjä ja tarjoaisi näin ollen yhden keinon torjua energiaköyhyyttä. Direktiivin 2010/31/EU tarkistaminen loisi perustan näiden tavoitteiden saavuttamiselle, ja se olisi siksi otettava huomioon tätä asetusta täytäntöönpanneissa.
- (15) Koska liikenneköyhyyttä ei ole vielä määritelty unionin tasolla, tätä asetusta varten olisi otettava käyttöön tällainen määritelmä. Liikenneköyhyydestä voi tulla entistä kiireellisempi ongelma, kuten todetaan oikeudenmukaisesta siirtymisestä ilmastoneutraaliuteen 16 päivänä kesäkuuta 2022 annetussa neuvoston suosituksessa¹, ja se voi heikentää erityisesti haavoittuvien henkilöiden ja kotitalouksien pääsyä olennaisiin sosioekonomisiin toimiin ja palveluihin, kuten työllisyyteen, koulutukseen ja terveydenhuoltoon. Liikenneköyhyyden taustalla vaikuttaa usein yksi tai useampi tekijä, kuten matala palkka, korkeat polttoainekustannukset tai kohtuuhintaisen tai helposti saatavilla olevan yksityisen tai julkisen liikenteen puuttuminen. Liikenneköhyys voi kohdistua erityisesti henkilöihin ja kotitalouksiin maaseutu-, saaristo-, syrjäseutu- ja vuoristoalueilla sekä syrjäisillä ja vaikeapääsuisillä tai vähemmän kehittyneillä alueilla, myös vähemmän kehittyneillä kaupunkien kehysalueilla ja syrjäisimmillä alueilla.

¹ EUVL C 243, 27.6.2022, s. 35.

- (16) Olisi perustettava rahasto, josta myönnetään varoja jäsenvaltioille niiden sellaisten politiikkojen tukemiseksi, joilla puututaan rakennusten ja tieliikenteen päästökauppajärjestelmän käyttöönotosta haavoittuviin kotitalouksiin, haavoittuviin mikroyrityksiin ja haavoittuviin liikenteen käyttäjiin kohdistuviin sosiaalisiin vaikutuksiin. Tämä olisi toteutettava erityisesti tilapäisellä suoralla tulotuella sekä toimenpiteillä ja investoinneilla, joiden tarkoituksena on vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista parantamalla rakennusten energiatehokkuutta ja vähentämällä rakennusten lämmityksen ja jäähdytyksen hiilidioksidipäästöjä, riippumatta siitä, kuka omistaa kyseiset rakennukset, mihin kuuluu myös uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian integrointi, sekä parantamalla päästöttömän ja vähäpäästöisen liikkumisen ja liikenteen saatavuutta haavoittuvien kotitalouksien, haavoittuvien mikroyritysten ja haavoittuvien liikenteen käyttäjien hyväksi. Huomiota on kiinnitettävä vuokra-asumisen eri muotoihin, myös yksityisillä vuokramarkkinoilla. Toimenpiteisiin voitaisiin sisällyttää myös rahoitustuki tai verokannustimet, kuten perusparannuskustannusten vähentäminen vuokrasta, jotta voidaan ottaa huomioon vuokralla ja sosiaaliperusteisissa asunnoissa asuvat.

- (17) Kunkin jäsenvaltion olisi toimitettava komissiolle ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelma, jäljempänä 'suunnitelma'. Suunnitelmat olisi toimitettava 30 päivään kesäkuuta 2025 mennessä, jotta ne ehditään käsitellä perusteellisesti ja ajoissa.
- Suunnitelmiin olisi sisällytettävä omana osuutenaan investoinnit, joilla edistetään pitkän aikavälin ratkaisuna vähentämistä riippuvuutta fossiilisista polttoaineista, ja niissä voitaisiin harkita muita toimenpiteitä, kuten tilapäistä suoraa tulotukea kielteisten tulovaikutusten lieventämiseksi lyhyemmällä aikavälillä. Suunnitelmilla olisi pyrittävä kahteen tavoitteeseen. Ensinnäkin niiden olisi tarjottava haavoittuville kotitalouksille, haavoittuville mikroyrityksille ja haavoittuville liikenteen käyttäjille tarvittavat resurssit, joilla rahoitetaan ja toteutetaan investoinnit energiatehokkuuteen, lämmityksen ja jäähdytyksen hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen sekä päästöttömiin ja vähäpäästöisiin ajoneuvoihin ja liikkumiseen, myös arvostelien, tukien tai nollakorkoisten lainojen muodossa. Toiseksi niillä olisi lievennettävä fossiilisten polttoaineiden hinnannousun vaikutuksia kaikkein haavoittuvimpiin ja siten estettävä energiaköyhyys ja liikenneköyhyys siirtymäkaudella, kunnes tällaiset investoinnit on toteutettu.
- Suunnitelmilla voitaisiin tukea kohtuuhintaisen energiatehokkaan asumisen saatavuutta, sosiaalinen asuntotuotanto mukaan luettuna. Kun jäsenvaltiot toteuttavat toimenpiteitä haavoittuvien liikenteen käyttäjien tukemiseksi, niiden olisi voitava asettaa suunnitelmissaan etusijalle nollapäästöisille ajoneuvoille annettava tuki, mikäli se on kohtuuhintainen ja toteuttamiskelpoinen ratkaisu.

- (18) Jäsenvaltioilla, jotka kuulevat alue- ja paikallisviranomaisia, talouselämän osapuolia, työmarkkinaosapuolia ja asiaankuuluvia kansalaisjärjestöjä, on parhaat edellytykset laatia ja toteuttaa ja tarvittaessa tarkistaa suunnitelmia, jotka on mukautettu ja kohdennettu niiden paikallisiin, alueellisiin ja kansallisiin olosuhteisiin, asianomaisilla aloilla noudatettaviin politiikkoihin ja muiden asiaankuuluvien unionin varojen suunniteltuun käyttöön. Olisi järjestettävä sidosryhmien julkinen kuuleminen aina, kun komission edellytetään arvioivan tiettyä suunnitelmaa. Näin voidaan parhaiten ottaa huomioon useiden eri tilanteiden moninaisuus, paikallis- ja aluehallinnon, talouselämän osapuolten ja työmarkkinaosapuolten, asiaankuuluvien kansalaisjärjestöjen, tutkimus- ja innovointilaitosten, toimialan sidosryhmien ja työmarkkinaosapuolten edustajien erityistietämys sekä kansalliset olosuhteet ja edistää haavoittuvassa asemassa oleville annettavan yleisen tuen vaikuttavuutta ja tehokkuutta.
- (19) Suunnitelmat olisi laadittava tiiviissä yhteistyössä komission kanssa ja annetun mallin mukaisesti. Liiallisen hallinnollisen raskautuksen välttämiseksi jäsenvaltioiden olisi voitava tehdä vähäisiä mukautuksia suunnitelmiin tai korjata niihin jääneitä kirjoitusvirheitä yksinkertaisesti ilmoittamalla komissiolle näistä muutoksista. Vähäisellä muutoksella olisi tarkoitettava alle 5 prosentin lisäystä tai vähennystä suunnitelmassa olevaan tavoitteeseen nähden.

- (20) Oikeudenmukaisen ilmastoneutraaliuteen siirtymisen kannalta keskeistä on varmistaa, että toimenpiteet ja investoinnit kohdennetaan erityisesti energiaköyhyydestä kärsiviin kotitalouksiin tai haavoittuviin kotitalouksiin, haavoittuviin mikroyrityksiin ja haavoittuviin liikenteen käyttäjiin. Kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä edistävillä tukitoimenpiteillä olisi autettava jäsenvaltioita puuttumaan rakennus- ja tieliikennealojen päästökaupasta aiheutuviin sosiaalisiin vaikutuksiin.
- (21) Odottaessa näiden investointien vaikutusta kustannusten ja päästöjen vähentämiseen, hyvin kohdennettu suora tulotuki haavoittuville kotitalouksille ja haavoittuville liikenteen käyttäjille vähentäisi osaltaan energia- ja liikkumiskustannuksia ja tukisi oikeudenmukaista siirtymää. Suora tulotuki olisi katsottava tilapäiseksi toimenpiteeksi, jolla tuetaan hiilestä irtautumista asuntotuotannon ja liikenteen aloilla. Tuki ei olisi pysyvä, koska sillä ei puututa energiaköyhyyden ja liikenneköyhyyden perimmäisiin syihin. Tällainen tuki olisi kohdistettava ainoastaan välittömiin vaikutuksiin, joita aiheutuu rakennusten ja tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan, eikä sitä pitäisi kohdistaa sähkö- tai lämmityskustannuksiin, jotka liittyvät sähkön ja lämmön tuotannon sisällyttämiseen kyseisen direktiivin soveltamisalaan. Tällaisen suoran tulotuen saamisen olisi oltava ajallisesti rajoitettua. Suoraa tulotukea saaviin olisi kohdennettava yleisenä tuensaajaryhmänä toimenpiteitä ja investointeja, joiden tarkoituksena on auttaa tuensaajat tosiasiallisesti pois energiaköyhyydestä ja liikenneköyhyydestä. Suunnitelmiin olisi siksi sisällytettävä suora tulotuki edellyttäen, että niihin sisältyy myös suoraa tulotukea saaville haavoittuville kotitalouksille ja haavoittuville liikenteen käyttäjille kohdistettuja vaikutuksiltaan pysyviä toimenpiteitä tai investointeja.

- (22) Jäsenvaltioiden olisi toteutettava valistustoimia haavoittuvien kotitalouksien, haavoittuvien mikroyritysten ja haavoittuvien liikenteen käyttäjien keskuudessa tarjoamalla kohdennettua, helposti saatavilla olevaa ja kohtuuhintaista tietoa, koulutusta ja neuvontaa kustannustehokkaista toimenpiteistä ja investoinneista ja saatavilla olevasta tuesta, myös rakennusten energiakatselmusten muodossa, sekä räätälöidyistä energia-alan konsultoinneista tai räätälöidyistä liikkumisen hallintapalveluista.

- (23) Kun otetaan huomioon ilmastonmuutoksen torjumisen merkitys Pariisin sopimuksen sitoumusten mukaisesti ja sitoutuminen Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteisiin, tämän asetuksen mukaisten toimenpiteiden ja investointien on tarkoitus olla yhteneväisiä sen tavoitteen kanssa, jonka mukaan vähintään 30 prosenttia kaikista neuvoston asetuksessa (EU, Euratom) 2020/2093¹ säädetyn vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehityksen, jäljempänä ’vuosien 2021–2027 monivuotinen rahoituskehitys’, mukaisista unionin määrärahoista ja kaikista neuvoston asetuksella (EU) 2020/2094² perustetun Euroopan unionin elpymisvälineen määrärahoista sekä vähintään 37 prosenttia Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/241³ perustetun elpymis- ja palautumistukivälineen määrärahoista olisi käytettävä ilmastotavoitteiden valtavirtaistamiseen. Toimenpiteiden ja investointien on myös tarkoitus olla yhdenmukaisia sen tavoitteen kanssa, jonka mukaan vuosien 2021–2027 monivuotisen rahoituskehityksen vuotuisista menoista 7,5 prosenttia osoitetaan luonnon monimuotoisuutta koskeviin tavoitteisiin vuonna 2024 ja 10 prosenttia vuosina 2026 ja 2027 ottaen samalla huomioon ilmastotavoitteiden ja luonnon monimuotoisuutta koskevien tavoitteiden päällekkäisyydet.

¹ Neuvoston asetus (EU, Euratom) 2020/2093, annettu 17 päivänä joulukuuta 2020, vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehityksen vahvistamisesta (EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 11).

² Neuvoston asetus (EU) 2020/2094, annettu 14 päivänä joulukuuta 2020, Euroopan unionin elpymisvälineen perustamisesta covid-19-kriisin jälkeisen elpymisen tukemiseksi (EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 23).

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

Tätä varten olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1060¹ liitteessä I esitettyä menetelmää rahaston menojen seuraamiseksi. Rahastosta olisi tuettava toimenpiteitä ja investointeja, jotka noudattavat kaikilta osin unionin ilmasto- ja ympäristönormeja ja -painopisteitä ja ovat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852² 17 artiklassa tarkoitetun ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen mukaisia. Suunnitelmiin olisi sisällytettävä ainoastaan tällaisia toimenpiteitä ja investointeja. Suorilla tulotukitoimenpiteillä olisi pääsääntöisesti katsottava olevan vain pieni ennakoitavissa oleva vaikutus ympäristötavoitteisiin, joten niiden olisi katsottava olevan ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen mukaisia. Komission olisi annettava jäsenvaltioille teknisiä ohjeita hyvissä ajoin ennen suunnitelmien laatimista. Ohjeissa olisi selittävä, miten toimenpiteissä ja investoinneissa on määrä noudattaa ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/1060, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2020/852, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2020, kestävästä sijoittamisesta helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta (EUVL L 198, 22.6.2020, s. 13).

- (24) Energiaköyhyys ja liikenneköyhyys kohdistuu suhteettomasti naisiin, erityisesti yksinhuoltajaperheisiin, joiden osuus yksinhuoltajaperheistä on 85 prosenttia, sekä yksin eläviin naisiin, vammaisiin naisiin ja yksin asuviin ikääntyneisiin naisiin. Lisäksi naisilla on erilaiset ja monimutkaisemmat liikkumistottumukset. Lapsiköyhyysriski on erityisen suuri yksinhuoltajaperheissä, joissa on huollettavia lapsia. Suunnitelmien laadinnan ja täytäntöönpanon kaikissa vaiheissa olisi ylläpidettävä ja edistettävä sukupuolten tasa-arvoa ja yhtäläisiä mahdollisuuksia kaikille, näiden tavoitteiden valtavirtaistamista ja vammaisten henkilöiden esteettömyysoikeuksia sen varmistamiseksi, että ketään ei jätetä jälkeen.
- (25) Aktiiviset asiakkaat, kansalaisten energiayhteisöt ja uusiutuvan energian vertaiskauppa voivat auttaa jäsenvaltioita saavuttamaan tämän asetuksen tavoitteet kansalaislähtöisen alhaalta ylöspäin suuntautuvan lähestymistavan kautta. Niillä lisätään kuluttajien vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista ja mahdollistavat tiettyjen kotitalousasiakkaiden ryhmien osallistumisen energiatehokkuustoimiin ja -investointeihin, tuetaan uusiutuvan energian käyttöä kotitalouksissa ja samalla edistetään energiaköyhyyden torjumista. Jäsenvaltioiden olisi siksi edistettävä kansalaisten energiayhteisöjen ja uusiutuvan energian yhteisöjen asemaa ja katsottava ne tukikelpoisiksi rahaston tuensaajiksi.

- (26) Jäsenvaltioiden olisi sisällytettävä suunnitelmiin rahoitettavat toimenpiteet ja investoinnit, näiden toimenpiteiden ja investointien arvioidut kustannukset ja kansallinen rahoitusosuus. Suunnitelmien toimittamisen yhteydessä jäsenvaltioiden olisi esitettävä arvio kokonaiskustannuksista ilman arvonlisäveroa (alv), jotta suunnitelmia voidaan vertailla keskenään. Suunnitelmiin olisi sisällyttävä myös tärkeimmät välitavoitteet ja tavoitteet, jotta toimenpiteiden ja investointien tosiasiallista toteutusta voidaan arvioida.

- (27) Rahaston ja suunnitelmien olisi oltava johdonmukaisia suhteessa niihin uudistuksiin ja sitoumuksiin, joita jäsenvaltiot ovat suunnitelleet ja jotka ne ovat tehneet Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999¹ mukaisesti päivitettyissä yhdenmetyissä kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissaan, energiatehokkuudesta annettavassa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (uudelleenlaadittu), Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevassa toimintasuunnitelmassa, asetuksen (EU) 2021/1060 mukaisissa koheesiopolitiikan ohjelmissa, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1056² mukaisissa alueellisissa oikeudenmukaista siirtymää koskevissa suunnitelmissa, asetuksen (EU) 2021/241 mukaisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissa, direktiivin 2003/87/EY 10 d artiklan mukaisessa modernisaatiorahastossa sekä direktiivin 2010/31/EU mukaisissa jäsenvaltioiden pitkän aikavälin peruskorjausstrategioissa. Hallinnollisen tehokkuuden varmistamiseksi suunnitelmiin sisällytettävien tietojen olisi soveltuvin osin oltava johdonmukaisia mainittujen säädösten ja suunnitelmien kanssa.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2018/1999, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnosta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 663/2009 ja (EY) N:o 715/2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/22/EY, 98/70/EY, 2009/31/EY, 2009/73/EY, 2010/31/EU, 2012/27/EU ja 2013/30/EU, neuvoston direktiivien 2009/119/EY ja (EU) 2015/652 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 525/2013 kumoamisesta (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 1).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/1056, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 1).

- (28) Suunnittelun tehostamiseksi jäsenvaltioiden olisi ilmoitettava suunnitelmissaan direktiivin 2003/87/EY IV a luvun mukaisesti perustetun päästökauppajärjestelmän käyttöönoton kyseisen direktiivin 30 k artiklan nojalla tapahtuvasta lykkäämisestä aiheutuvat seuraukset. Tätä varten kaikki suunnitelmaan sisällytettävät merkitykselliset tiedot olisi eriteltävä perusteellisesti kahteen eri skenaarioon kuvailemalla ja esittämällä määrällisesti ne tarvittavat mukautukset, joita on tehtävä toimenpiteisiin, investointeihin, välitavoitteisiin, tavoitteisiin, kansallisen rahoitusosuuden määrään ja muihin suunnitelman olennaisiin osiin.
- (29) Unionin olisi tuettava jäsenvaltioita taloudellisin keinoin, jotta ne voivat panna suunnitelmansa täytäntöön rahaston avulla. Rahastosta suoritettavien maksujen edellytyksenä olisi oltava suunnitelmiin sisältyvien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen. Näin voitaisiin ottaa huomioon kansalliset olosuhteet ja prioriteetit ja yksinkertaistaa rahoitusta ja helpottaa rahastosta myönnettävän rahoituksen integrointia muihin kansallisiin meno-ohjelmiin samalla kun taataan unionin menojen vaikuttavuus ja eheys.

(30) Rahastoa olisi poikkeuksellisesti ja väliaikaisesti rahoitettava tuloilla, jotka saadaan direktiivin 2003/87/EY 10 a artiklan 8 b kohdan mukaisten 50 miljoonan päästöoikeuden, kyseisen direktiivin 30 d artiklan 3 kohdan mukaisten 150 miljoonan päästöoikeuden ja kyseisen direktiivin 30 d artiklan 4 kohdan mukaisten lisäpäästöoikeuksien määrän huutokaupasta ja jotka olisi katsottava ulkoisiksi käyttötarkoitukseensa sidotuiksi tuloiksi. Rahaston täytäntöönpanoa varten kaudelle 2026–2032 olisi asetettava käyttöön lähtökohtaisesti enintään 65 000 000 000 euroa. Komissio varmistaa mainitun direktiivin IV a luvun kattaman päästöoikeuksien huutokaupan toteutumisen. Jos mainitun luvun mukaisesti perustetun päästökauppajärjestelmän käyttöönottoa lykätään vuoteen 2028 kyseisen direktiivin 30 k artiklan nojalla, rahaston täytäntöönpanoa varten käyttöön asetettavan enimmäismäärän olisi oltava 54 600 000 000 euroa. Kyseinen määrä ja vuotuiset määrät ilmentävät suurempaa rahoitustarvetta rahaston alkuvaiheessa. Kullekin jäsenvaltiolle olisi laskettava enimmäismäärärahat sellaisen jakomenetelmän mukaisesti, joka tarjoaa erityisesti lisätukea niille jäsenvaltioille, joihin rakennusten ja tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen sisällyttäminen direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan vaikuttaa muita enemmän. Koska ulkoiset käyttötarkoitukseensa sidotut tulot on tarkoitus asettaa käyttöön direktiivin 2003/87/EY 10 a artiklan 8 b kohdan, 30 d artiklan 3 kohdan ja 30 d artiklan 4 kohdan mukaisen päästöoikeuksien huutokaupan jälkeen, on tarpeen säätää poikkeuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046¹ 22 artiklan 2 kohtaan, jotta unioni voi vuosittain sitoa määrät, jotka ovat tarpeen jäsenvaltioille tämän asetuksen mukaisesti suoritettavia maksuja varten, jotta voidaan ottaa huomioon käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja vastaavat määrärahat.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).

- (31) Jäsenvaltioiden olisi rahoitettava vähintään 25 prosenttia suunnitelmiensa arvioituista kokonaiskustannuksista.
- (32) Talousarviositoumukset olisi tarpeen mukaan voitava jakaa vuotuisiksi eriksi. Jäsenvaltioiden kanssa tehtävissä sopimuksissa, jotka muodostavat yksittäisiä oikeudellisia sitoumuksia, olisi otettava huomioon muun muassa direktiivin 2003/87/EY 30 k artiklassa tarkoitettu tilanne, jonka johdosta rakennusten, tieliikenteen ja muiden toimialojen päästökaupan aloittaminen voisi lykkääntyä vuodella. Näissä sopimuksissa olisi myös otettava huomioon mahdolliset unioniin kohdistuvat taloudelliset riskit, jotka voivat edellyttää yksittäisten oikeudellisten sitoumusten muuttamista päästökauppajärjestelmän päästöoikeuksista saatuihin ulkoisiin käyttötarkoitukseensa sidottuihin tuloihin perustuvan, rahaston tilapäisen ja poikkeuksellisen rahoituksen erityispiirteiden vuoksi.

- (33) Lisävarojen varmistamiseksi rahastoa varten jäsenvaltioiden olisi voitava pyytää asetuksella (EU) 2021/1060 perustettujen yhteistyössä hallinnoitavien koheesiopolitiikan ohjelmien varojen siirtoa rahastoon kyseisessä asetuksessa säädetyin edellytyksin. Jotta jäsenvaltioilla olisi riittävästi joustovaraa rahastosta niille myönnettävien määrärahojen täytäntöönpanossa, niiden vuotuisista määrärahoista olisi voitava siirtää asetuksessa (EU) 2021/1060 säädettyihin yhteistyössä hallinnoitaviin rahastoihin enintään 15 prosenttia. Jotta voitaisiin keventää hallinnollista raskautta, joka aiheutuu varojen peräkkäisistä siirroista, jotka tehdään rahastosta niille myönnettävistä vuotuisista määrärahoista asetuksen (EU) 2021/1060 soveltamisalaan kuuluviin yhteistyössä hallinnoitaviin rahastoihin, vastaava muutos yhteen tai useampaan ohjelmaan olisi lähtökohtaisesti edellytettävä tehtäväksi ainoastaan kerran, tietyin tehokkaan varainhoidon valvonnan varmistamista koskevin edellytyksin. Määrärahasiirtoja olisi voitava tehdä lisää seuraavina vuosina ilmoittamalla rahoitustaulukot komissiolle edellyttäen, että muutokset liittyvät yksinomaan rahoitusvarojen lisäykseen eikä asianomaiseen ohjelmaan tehdä muita muutoksia.
- (34) Rahastosta olisi tuettava toimenpiteitä, jotka noudattavat unionin rahoituksen täydentävyyden periaatetta. Rahasto ei saisi korvata toistuvia kansallisia menoja, paitsi asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, mukaan luettuna suunnitelmissa mainittujen teknisen avun toimien kustannusten maksaminen.

- (35) Jotta voidaan varmistaa varojen tehokas, läpinäkyvä ja johdonmukainen kohdentaminen ja noudattaa moitteettoman varainhoidon periaatetta, tämän asetuksen mukaisten toimien olisi oltava johdonmukaisia käynnissä olevien unionin, kansallisten ja tarvittaessa alueellisten ohjelmien kanssa ja täydennettävä niitä siten, että vältetään päällekkäisen rahoituksen myöntäminen rahastosta ja muista unionin ohjelmista samoihin menoihin. Komission ja jäsenvaltioiden olisi etenkin varmistettava tehokas koordinointi prosessin kaikissa vaiheissa, jotta turvataan rahoituslähteiden välinen johdonmukaisuus, yhtenäisyys, täydentävyys ja synergiaedut. Tätä varten jäsenvaltioilta olisi edellytettävä asiaankuuluvien tietojen esittämistä jo myönnetystä tai suunnitellusta unionin rahoituksesta, kun ne toimittavat suunnitelmansa komissiolle. Rahastosta myönnettävän rahoitustuen olisi täydennettävä muista unionin ohjelmista ja välineistä myönnettävää tukea. Rahastosta rahoitettaviin toimenpiteisiin ja investointeihin olisi voitava saada rahoitusta muista unionin ohjelmista ja välineistä edellyttäen, että tällainen tuki ei kata samoja kustannuksia.
- (36) Maksut olisi suoritettava sellaisen komission päätöksen perusteella, jossa hyväksytään maksun suorittaminen asianomaiselle jäsenvaltiolle. Sen vuoksi on tarpeen poiketa asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 116 artiklan 2 kohdasta, jotta maksun määräaika voi alkaa kulua päivästä, jona komissio antaa asianomaiselle jäsenvaltiolle tiedoksi kyseisen päätöksen, eikä päivästä, jona maksupyyntö vastaanotetaan.

- (37) Kaikkien jollakin kierroksella vastaanotettujen maksupyyntöjen analysoinnin jälkeen ja jos direktiivin 2003/87/EY 30 d artiklan 4 kohdan mukaisesti rahastoon vastaanotetut käyttötarkoitukseensa sidotut tulot eivät riitä kattamaan jäsenvaltioiden toimittamia maksupyyntöjä, komission olisi suoritettava maksut jäsenvaltioille määräsuhteen mukaisesti, jotta varmistetaan jäsenvaltioiden tasavertainen kohtelu. Seuraavalla maksupyyntökierroksella komission olisi annettava etusija niille jäsenvaltioille, joille kuuluvat edeltävän maksupyyntökierroksen maksut ovat viivästyneet, ja maksettava uusia maksupyyntöjä vastaavat maksut vasta tämän jälkeen.
- (38) Suunnitelmien laatimisen helpottamiseksi ja seuranta ja arviointia koskevien sääntöjen avoimuuden varmistamiseksi tämän asetuksen liitteisiin olisi sisällytettävä luettelo yhteisistä indikaattoreista ja suunnitelmien malli. Jäsenvaltioiden olisi voitava käyttää asiaankuuluvia yhteisiä indikaattoreita suunnitelmiansa välitavoitteiden ja tavoitteiden asettamiseen. Yhteisten indikaattoreiden luettelon olisi sisällettävä yhteiset indikaattorit edistymisestä raportointia sekä suunnitelmien ja rahaston täytäntöönpanon seuranta ja arviointia varten.

- (39) Rahasto olisi pantava täytäntöön moitteettoman varainhoidon periaatteen mukaisesti, johon kuuluu petosten, veropetosten, veronkierron, lahjonnan ja eturistiriitojen tehokas ehkäiseminen ja niitä koskevien syytetoimien toteuttaminen. Rahastoon sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU, Euratom) 2020/2092¹ käyttöön otettua yleistä ehdollisuusjärjestelmää unionin talousarvion suojaamiseksi tilanteissa, joissa jäsenvaltiot rikkovat oikeusvaltioperiaatetta.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU, Euratom) 2020/2092, annettu 16 päivänä joulukuuta 2020, yleisestä ehdollisuusjärjestelmästä unionin talousarvion suojaamiseksi (EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 1).

- (40) Moitteettoman varainhoidon varmistamiseksi ja rahaston tuloksellisuuteen perustuvan luonteen mukaisesti olisi vahvistettava erityiset säännöt talousarviositoumuksia, maksuja, rahoituksen keskeyttämistä ja varojen takaisinperintää sekä rahoitustukea koskevien sopimusten irtisanomista varten. Jäsenvaltioiden olisi toteutettava asianmukaiset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että rahastosta tuettuihin toimenpiteisiin liittyvä varojen käyttö on sovellettavan unionin oikeuden ja kansallisen lainsäädännön mukaista. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että tällaista tukea myönnetään tarvittaessa unionin valtioneuvoston sääntöjen mukaisesti. Niiden olisi erityisesti varmistettava, että petokset, lahjonta ja eturistiriidat ehkäistään, havaitaan ja korjataan ja että vältetään päällekkäistä rahoitusta rahastosta ja muista unionin ohjelmista. Rahoitus olisi voitava keskeyttää, rahoitustukea koskevat sopimukset olisi voitava irtisanoa ja määrärahoja olisi voitava vähentää ja periä takaisin, jos asianomainen jäsenvaltio ei ole pannut suunnitelmaa täytäntöön tyydyttävällä tavalla tai jos kyseessä ovat rahastosta tuettuihin toimenpiteisiin liittyvät vakavat sääntöjenvastaisuudet eli petokset, lahjonta ja eturistiriidat tai rahoitustukea koskevien sopimusten mukaisten velvoitteiden vakava rikkominen. Jos rahoitustukea koskeva sopimus irtisanoaan tai määrärahoja vähennetään ja peritään takaisin, kyseiset määrät olisi jaettava jäsenvaltioille 31 päivään joulukuuta 2033 mennessä direktiivin 2003/87/EY 30 d artiklan 5 kohdassa vahvistettujen päästöoikeuksien jakamista koskevien sääntöjen mukaisesti. Olisi otettava käyttöön tarkoituksenmukaiset kuulemismenettelyt sen varmistamiseksi, että rahoituksen keskeyttämistä ja maksettujen määrien takaisinperintää tai rahoitustukea koskevien sopimusten irtisanomista koskevissa komission päätöksissä kunnioitetaan jäsenvaltioiden oikeutta esittää huomautuksia.

- (41) Komission olisi varmistettava, että unionin taloudelliset edut suojataan tehokkaasti. Vaikka on pääasiallisesti jäsenvaltion vastuulla varmistaa, että rahasto pannaan täytäntöön asiaankuuluvan unionin oikeuden ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti, komission olisi voitava saada tästä jäsenvaltioilta riittävä varmuus. Jäsenvaltioiden olisi tätä varten rahaston täytäntöönpanon yhteydessä varmistettava vaikuttavan ja tehokkaan sisäisen valvonnan järjestelmän toimivuus ja perittävä takaisin aiheettomasti maksetut tai väärin käytetyt määrät. Jäsenvaltioiden olisi voitava tässä yhteydessä käyttää tavanomaisia kansallisia talousarviohallinnon järjestelmiään. Jäsenvaltioiden olisi sähköisen järjestelmän avulla kerättävä, tallennettava ja säilytettävä standardoitujen luokkien dataa ja tietoja, joiden avulla voidaan ehkäistä, havaita ja korjata rahastosta tuettuihin toimenpiteisiin ja investointeihin liittyviä vakavia sääntöjenvastaisuuksia, kuten petoksia, lahjontaa ja eturistiriitoja. Komission olisi asetettava käyttöön tieto- ja seurantajärjestelmä, johon kuuluu myös yksi tiedonlouhinta- ja riskienpisteytysväline, kyseiseen dataan ja tietoihin pääsyä ja niiden analysointia varten. Komission olisi kannustettava käyttämään tätä tieto- ja seurantajärjestelmää, jotta jäsenvaltiot ottaisivat sen yleisesti käyttöön.
- (42) Komission, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF), tilintarkastustuomioistuimen ja tapauksen mukaan Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) olisi voitava käyttää tieto- ja seurantajärjestelmää toimivaltansa ja oikeuksiensa puitteissa.

- (43) Jäsenvaltioiden ja komission olisi sallittava käsitellä henkilötietoja ainoastaan, kun se on tarpeen vastuuvapauden, tarkastuksen ja valvonnan sekä varojen käyttöä koskevan tiedotuksen, viestinnän ja näkyvyyden varmistamiseksi rahaston täytäntöönpanotoimenpiteiden yhteydessä. Henkilötietoja olisi käsiteltävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679¹ tai Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1725² mukaisesti riippuen siitä, kumpaa asetusta sovelletaan.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2018/1725, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39).

- (44) Asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013¹ sekä neuvoston asetusten (EY, Euratom) N:o 2988/95², (Euratom, EY) N:o 2185/96³ ja (EU) 2017/1939⁴ mukaisesti unionin taloudellisia etuja on suojattava oikeasuhteisin toimenpitein, joita ovat petosten, lahjonnan ja eturistiriitojen ehkäisemiseen, havaitsemiseen, korjaamiseen ja tutkimiseen ja soveltuvin osin hallinnollisten seuraamusten määräämiseen liittyvät toimenpiteet. OLAFilla on valtuudet erityisesti asetusten (Euratom, EY) N:o 2185/96 ja (EU, Euratom) N:o 883/2013 mukaisesti tehdä hallinnollisia tutkimuksia, mukaan lukien paikalla suoritettavat tarkastukset ja todentamiset, selvittääkseen, onko kyse petoksesta, lahjonnasta, eturistiriidoista tai muusta laittomasta toiminnasta, joka vahingoittaa unionin taloudellisia etuja.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

² Neuvoston asetukset (EY, Euratom) N:o 2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta (EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1).

³ Neuvoston asetukset (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi (EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2).

⁴ Neuvoston asetukset (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

EPPOlla on asetuksen (EU) 2017/1939 mukaisesti valtuudet tutkia petoksia, lahjontaa, eturistiriitoja ja muuta laitonta toimintaa, joka vahingoittaa unionin taloudellisia etuja, sekä nostaa niistä syyte Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1371¹ mukaisesti. Unionin rahoitusta saavien henkilöiden ja yhteisöjen on asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 mukaisesti toimittava täydessä yhteistyössä unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi, myönnettävä komissiolle, OLAFille, tilintarkastustuomioistuimelle ja niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka osallistuvat asetuksen (EU) 2017/1939 mukaiseen tiiviimpään yhteistyöhön, EPPOlle tarvittavat oikeudet ja valtuudet ja varmistettava, että unionin varojen hoitamiseen osallistuvat kolmannet osapuolet myöntävät vastaavat oikeudet.

- (45) Tähän asetukseen sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 322 artiklan nojalla hyväksymiä horisontaalisia varainhoitosääntöjä. Näissä asetukseen (EU, Euratom) 2018/1046 sisältyvissä säännöissä vahvistetaan varsinkin menettely, joka koskee unionin talousarvion laatimista ja toteuttamista käyttäen avustuksia, hankintoja, palkintoja ja välillistä hallinnointia, sekä säädetään taloushallinnon toimijoiden toiminnan valvonnasta. SEUT 322 artiklan nojalla hyväksyttäviin sääntöihin sisältyy myös yleinen ehdollisuusjärjestelmä unionin talousarvion suojaamiseksi.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1371, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2017, unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29).

- (46) Asetus (EU) 2021/1060 olisi muutettava tämän mukaisesti.
- (47) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta, joka on edistää sosiaalisesti oikeudenmukaista siirtymistä ilmastoneutraaliuteen puuttamalla sosiaalisiin vaikutuksiin, joita aiheutuu rakennusten ja tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan, vaan se voidaan sen laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisen tavoitteen saavuttamiseksi,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I luku

Yleiset säännökset

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

Tällä asetuksella perustetaan sosiaalinen ilmastorahasto, jäljempänä 'rahasto', kaudeksi 2026–2032.

Rahastosta annetaan jäsenvaltioille rahoitustukea niiden ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmien, jäljempänä 'suunnitelmat', sisältämiä toimenpiteitä ja investointeja varten.

Rahastosta tuetuilla toimenpiteillä ja investoinneilla tuotetaan hyötyjä kotitalouksille, mikroyrityksille ja liikenteen käyttäjille, jotka ovat haavoittuvassa asemassa ja joihin rakennusten ja tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen sisällyttäminen direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan erityisesti vaikuttaa, etenkin energiaköyhyydestä kärsiville kotitalouksille tai liikenneköyhyydestä kärsiville kotitalouksille.

2 artikla
Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) 'energiaköyhyydellä' sitä, että kotitaloudella ei ole mahdollisuutta saada olennaisia energiapalveluja, jotka luovat perustan kohtuulliselle elintasolle ja terveydelle, mukaan lukien riittävä lämpö, jäähdytys, valaistus ja sähkölaitteiden käyttöön tarvittava energia, kulloisessakin kansallisessa tilanteessa ja nykyinen sosiaalipolitiikka ja muut asiaankuuluvat politiikat huomioon ottaen;
- 2) 'liikenneköyhyydellä' sitä, että henkilöt ja kotitaloudet eivät pysty kattamaan yksityisen tai julkisen liikenteen kustannuksia tai se on heille vaikeaa tai henkilöillä ja kotitalouksilla ei ole mahdollisuutta tai heillä on vaikeuksia saada liikennepalveluja, jotka ovat tarpeen, jotta he saisivat pääsyn olennaisiin sosioekonomisiin palveluihin ja toimiin, kansalliset ja maantieteelliset olosuhteet huomioon ottaen;
- 3) 'suunnitelman arvioiduilla kokonaiskustannuksilla' suunnitelmaan sisältyvien toimenpiteiden ja investointien arvioituja kokonaiskustannuksia;
- 4) 'määrärahoilla' rahoitustukea, jota ei makseta takaisin ja joka on käytettävissä jäsenvaltiolle osoitettavaksi tai joka on osoitettu jäsenvaltiolle rahastosta;
- 5) 'välitavoitteella' laadullista saavutusta, jolla mitataan edistymistä toimenpiteen tai investoinnin toteuttamisessa;

- 6) 'tavoitteella' määrällistä saavutusta, jolla mitataan edistymistä toimenpiteen tai investoinnin toteuttamisessa;
- 7) 'uusiutuvista lähteistä peräisin olevalla energialla' tai 'uusiutuvalla energialla' Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001¹ 2 artiklan toisen kohdan 1 alakohdassa määriteltyä uusiutuvista lähteistä peräisin olevaa energiaa;
- 8) 'kotitaloudella' Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1700² 2 artiklan 15 alakohdassa määriteltyä yksityistä kotitaloutta;
- 9) 'mikroyrityksellä' yritystä, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 10 työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto tai vuosittainen tase on enintään kaksi miljoonaa euroa laskettuna komission asetuksen (EU) N:o 651/2014³ liitteessä I olevan 3–6 artiklan mukaisesti;

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 82).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2019/1700, annettu 10 päivänä lokakuuta 2019, yhteisten puitteiden vahvistamisesta otannalla kerättyihin yksilötason tietoihin perustuvilla henkilöillä ja kotitalouksilla koskeville Euroopan tilastoille, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 808/2004, (EY) N:o 452/2008 ja (EY) N:o 1338/2008 muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1177/2003 sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 577/98 kumoamisesta (EUVL L 261 I, 14.10.2019, s. 1).

³ Komission asetukset (EU) N:o 651/2014, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2014, tiettyjen tukimuotojen toteuttamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti (EUVL L 187, 26.6.2014, s. 1).

- 10) 'haavoittuvilla kotitalouksilla' energiaköyhyydestä kärsiviä kotitalouksia ja kotitalouksia, mukaan lukien pienituloiset ja alemman keskitulotason kotitaloudet, joihin kohdistuu merkittävästi rakennusten kasvihuonekaasupäästöjen sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan aiheutuvia hintavaikutuksia ja joilla ei ole varaa kunnostaa käytössään olevaa rakennusta;
- 11) 'haavoittuvilla mikroyrityksillä' mikroyrityksiä, joihin kohdistuu merkittävästi rakennusten tai tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan aiheutuvia hintavaikutuksia ja joilla ei toimintansa tarkoituksen vuoksi ole varaa tapauksen mukaan joko kunnostaa käytössään olevaa rakennusta tai ostaa päästöttömiä ja vähäpäästöisiä ajoneuvoja tai siirtyä vaihtoehtoiseen kestäviin liikennemuotoihin, julkinen liikenne mukaan luettuna;
- 12) 'haavoittuvilla liikenteen käyttäjillä' liikenneköyhyydestä kärsiviä henkilöitä ja kotitalouksia, mutta myös henkilöitä ja kotitalouksia, mukaan lukien matalan tulotason ja alemman keskitulotason henkilöt ja kotitaloudet, joihin kohdistuu merkittävästi tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan aiheutuvia hintavaikutuksia ja joilla ei ole varaa ostaa päästöttömiä ja vähäpäästöisiä ajoneuvoja tai siirtyä vaihtoehtoiseen kestäviin liikennemuotoihin, julkinen liikenne mukaan luettuna;

- 13) 'rakennusten perusparannuksella' mitä tahansa rakennusten energiaan liittyvää perusparannusta, jolla pyritään lisäämään rakennusten energiatehokkuutta, kuten rakennuksen vaipan eli seinien, katon ja lattian eristämistä ja ikkunoiden uusimista, sekä sellaisten rakennuksen teknisten järjestelmien asentamista, jotka täyttävät mahdolliset asiaa koskevat kansalliset turvallisuusstandardit, myös edistämällä rakennusten energiatehokkuudesta annettavassa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (uudelleenlaadittu) vahvistettavia perusparannusvaatimuksia;
- 14) 'rakennuksen teknisellä järjestelmällä' teknisiä laitteita, joita käytetään rakennuksen tai rakennuksen osan tilojen lämmitykseen, tilojen jäähdytykseen, ilmanvaihtoon, käyttöveden lämmitykseen, rakennuksen automaatioon ja valvontaan, paikalla tapahtuvaan uusiutuvan energian tuotantoon ja varastointiin, tai tällaisten laitteiden yhdistelmää, mukaan luettuna uusiutuvista lähteistä peräisin olevaa energiaa käyttävät järjestelmät;
- 15) 'aktiivisella asiakkaalla' Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/944¹ 2 artiklan 8 alakohdassa määriteltyä aktiivista asiakasta;
- 16) 'kansalaisten energiayhteisöllä' direktiivin (EU) 2019/944 2 artiklan 11 alakohdassa määriteltyä kansalaisten energiayhteisöä;
- 17) 'uusiutuvan energian yhteisöllä' direktiivin (EU) 2018/2001 2 artiklan 16 alakohdassa määriteltyä uusiutuvan energian yhteisöä;

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/944, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta (EUVL L 158, 14.6.2019, s. 125).

- 18) 'uusiutuvan energian vertaiskaupalla' direktiivin (EU) 2018/2001 2 artiklan 18 alakohdassa määriteltyä uusiutuvan energian vertaiskauppaa;
- 19) 'päästöttömällä ja vähäpäästöisellä ajoneuvolla' Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/631¹ 3 artiklan 1 kohdan m alakohdassa määriteltyä päästötöntä ja vähäpäästöistä ajoneuvoa.

3 artikla

Tavoitteet

1. Rahaston yleisenä tavoitteena on edistää sosiaalisesti oikeudenmukaista siirtymistä ilmastoneutraaliuteen puuttumalla sosiaaliin vaikutuksiin, joita aiheutuu rakennusten ja tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan.
2. Rahaston erityistavoitteina on tukea haavoittuvia kotitalouksia, haavoittuvia mikroyrityksiä ja haavoittuvia liikenteen käyttäjiä tilapäisellä suoralla tulotuella sekä toimenpiteillä ja investoinneilla, joilla on tarkoitus lisätä rakennusten energiatehokkuutta, vähentää rakennusten lämmityksen ja jäähdätyksen hiilidioksidipäästöjä, myös integroimalla rakennuksissa uusiutuvan energian tuotanto ja varastointi, sekä parantaa päästöttömän ja vähäpäästöisen liikkumisen ja liikenteen saatavuutta.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2019/631, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, hiilidioksidipäästönormien asettamisesta uusille henkilöautoille ja uusille kevyille hyötyajoneuvoille ja asetusten (EY) N:o 443/2009 ja (EU) N:o 510/2011 kumoamisesta (EUVL L 111, 25.4.2019, s. 13).

II luku

Ilmastotoimien Sosiaalisen Tuen Suunnitelmat

4 artikla

Ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmat

1. Kunkin jäsenvaltion on toimitettava komissiolle suunnitelmansa. Suunnitelman on sisällettävä johdonmukainen joukko olemassa olevia tai uusia kansallisia toimenpiteitä ja investointeja, joilla puututaan hiilen hinnoittelun vaikutuksiin haavoittuviin kotitalouksiin, haavoittuviin mikroyrityksiin ja haavoittuviin liikenteen käyttäjiin, jotta voidaan varmistaa kohtuuhintainen lämmitys, jäähdytys ja liikkuminen siten, että samalla tuetaan ja nopeutetaan unionin ilmastotavoitteiden saavuttamiseen tarvittavia toimenpiteitä.
2. Kunkin jäsenvaltion on varmistettava suunnitelmansa ja asetuksen (EU) 2018/1999 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun päivitetyn yhdenmetyt kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelmansa johdonmukaisuus.
3. Suunnitelmaan voi sisältyä kansallisia toimenpiteitä, joilla tarjotaan tilapäistä suoraa tulotukea haavoittuville kotitalouksille ja haavoittuville liikenteen käyttäjille, jotta voidaan vähentää rakennusten ja tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan johtuvan fossiilisten polttoaineiden hinnannousun vaikutusta.

4. Suunnitelmaan on sisällytettävä 8 artiklan mukaisesti kansallisia ja tarpeen mukaan paikallisia ja alueellisia toimenpiteitä ja investointeja, joilla
 - a) suoritetaan rakennusten perusparannuksia ja vähennetään rakennusten lämmityksen ja jäähdytyksen hiilidioksidipäästöjä, mukaan lukien uusiutuvan energian tuotannon ja varastoinnin integrointi;
 - b) lisätään päästöttömän ja vähäpäästöisen liikkumisen ja liikenteen osuutta.
5. Jos jäsenvaltiolla on jo käytössä kansallinen rakennusten ja tieliikenteen päästökauppajärjestelmä tai hiilivero, jo toteutettavat kansalliset toimenpiteet sosiaalisten vaikutusten ja haasteiden lieventämiseksi voidaan sisällyttää suunnitelmaan, edellyttäen, että ne ovat tämän asetuksen mukaisia.

5 artikla

Julkinen kuuleminen

1. Kunkin jäsenvaltion on toimitettava komissiolle suunnitelma paikallisille ja alueellisille viranomaisille sekä talouselämän osapuolten ja työmarkkinaosapuolten, asiaankuuluvien kansalaisjärjestöjen, nuorisjärjestöjen ja muiden sidosryhmien edustajille järjestetyn julkisen kuulemisen jälkeen. Kunkin jäsenvaltion on järjestettävä kyseinen kuuleminen asetuksen (EU) 2018/1999 10 artiklan vaatimusten ja kyseisen jäsenvaltion kansallisen oikeudellisen kehyksen mukaisesti.

2. Kunkin jäsenvaltion on sisällytettävä suunnitelmaansa yhteenveto
 - a) 1 kohdan mukaisesti järjestetystä kuulemisesta; ja
 - b) siitä, miten kuulemiseen osallistuneiden sidosryhmien panos on otettu suunnitelmassa huomioon.
3. Komissio arvioi 16 artiklan 3 kohdan soveltamiseksi, onko suunnitelma laadittu tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti sidosryhmiä kuullen.
4. Komissio tukee jäsenvaltioita esittämällä esimerkkejä suunnitelmista järjestettäviä kuulemisia koskevista hyvistä käytännöistä 6 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

6 artikla

Ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmien sisältö

1. Suunnitelmassa on esitettävä seuraavat osatekijät:
 - a) 4 ja 8 artiklan mukaiset konkreettiset toimenpiteet ja investoinnit tämän kohdan d alakohdassa tarkoitettujen vaikutusten vähentämiseksi sekä selvitys siitä, miten kyseiset toimenpiteet ja investoinnit tosiasiallisesti edistäisivät 3 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamista jäsenvaltion asiaa koskevien politiikkojen yleisissä puitteissa;

- b) tarvittaessa konkreettiset, keskenään johdonmukaiset ja vahvistetut liitännäistoimenpiteet toimenpiteiden ja investointien toteuttamiseksi ja d alakohdassa tarkoitettujen vaikutusten vähentämiseksi;
- c) tiedot toimenpiteiden ja investointien nykyisestä tai suunnitellusta rahoituksesta muista unionin, kansainvälisistä, julkisista tai tarvittaessa yksityisistä lähteistä, jotka edistävät suunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä ja investointeja, mukaan lukien tiedot tilapäisestä suorasta tulotuesta;
- d) arvio rakennusten ja tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan johtuvan hintojen nousun todennäköisistä vaikutuksista kotitalouksiin, erityisesti energiaköyhyyden ja liikenneköyhyyden esiintyvyyteen, ja mikroyrityksiin; kyseisiä vaikutuksia on analysoitava kunkin jäsenvaltion määrittelemällä asianmukaisella alueellisella tasolla ottaen huomioon kansalliset erityispiirteet ja sellaiset tekijät kuten julkisen liikenteen ja peruspalvelujen saatavuus ja niiden alueiden yksilöiminen, joihin vaikutukset kohdistuvat eniten;
- e) haavoittuvien kotitalouksien, haavoittuvien mikroyritysten ja haavoittuvien liikenteen käyttäjien arvioitu lukumäärä ja yksilöinti;
- f) selvitys siitä, miten energiaköyhyyden ja liikenneköyhyyden määritelmiä on määrä soveltaa kansallisella tasolla;

- g) jos suunnitelma sisältää 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä, perusteet tukikelpoisten lopullisten tuensaajien yksilöimiseksi, kyseisten toimenpiteiden suunniteltu määräaika ja perustelut, jotka pohjautuvat määrälliseen arvioon ja laadulliseen selvitykseen siitä, miten kyseisten toimenpiteiden odotetaan vähentävän energiaköyhyyttä, liikenneköyhyyttä ja kotitalouksien haavoittuvuutta tieliikenteen ja lämmityspolttoaineiden hintojen nousun suhteen;
- h) toimenpiteiden ja investointien suunnitellut välitavoitteet, tavoitteet ja alustava kattava toteutusaikataulu siten, että ne on saatettava päätökseen 31 päivään heinäkuuta 2032 mennessä;
- i) tarpeen mukaan aikataulu vähäpäästöisiin ajoneuvoihin liittyvän tuen asteittaiselle vähentämiselle;
- j) suunnitelman arvioidut kokonaiskustannukset asianmukaisine perusteluineen ja selvitykset siitä, miten ne ovat kustannustehokkuusperiaatteen mukaisia ja oikeassa suhteessa suunnitelman odotettuun vaikutukseen;
- k) suunniteltu kansallinen osuus suunnitelman arvioiduista kokonaiskustannuksista laskettuna 15 artiklan mukaisesti;
- l) tämän asetuksen 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä lukuun ottamatta selvitys siitä, miten suunnitelmalla varmistetaan, ettei mikään toimenpide tai investointi aiheuta merkittävää haittaa asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitetuille ympäristötavoitteille;

- m) järjestelyt suunnitelman tehokasta seurantaa ja toteutusta varten asianomaisessa jäsenvaltiossa, erityisesti ehdotettujen välitavoitteiden ja tavoitteiden osalta, liitteessä IV tarkoitetut asiaankuuluvat yhteiset indikaattorit ja, jos mikään kyseisistä indikaattoreista ei ole yksittäisen toimenpiteen tai investoinnin suhteen asianmukainen, asianomaisen jäsenvaltion ehdottamat yksittäiset lisäindikaattorit;
- n) suunnitelman valmistelua ja, jos suunnitelma on saatavilla, sen täytäntöönpanoa varten tiivistelmä 5 artiklassa tarkoitetusta julkisesta kuulemisprosessista;
- o) selvitys jäsenvaltion järjestelmästä, jolla ehkäistään, havaitaan ja korjataan petoksia, lahjontaa ja eturistiriitoja, kun käytetään rahastosta myönnettyjä määrärahoja, sekä järjestelyistä, joilla pyritään välttämään rahastosta ja muista unionin ohjelmista myönnetty päällekkäinen rahoitus;
- p) kun se on soveltuvissa tapauksissa tarpeellista, selvitys siitä, miten suunnitelmassa on otettu huomioon maantieteelliset erityispiirteet, kuten saaret, syrjäisimmät alueet, maaseutualueet ja syrjäseudut, vaikeapääsyiset reuna-alueet, vuoristoalueet ja kehityksestä jälkeen jääneet alueet;
- q) tarvittaessa selvitys siitä, miten toimenpiteillä ja investoinneilla pyritään puuttumaan sukupuolten epätasa-arvoon.

2. Suunnitelmaan voi sisältyä teknisen avun toimia, joita tarvitaan toimenpiteiden ja investointien tehokkaaseen hallinnointiin ja täytäntöönpanoon.

3. Suunnitelmien on oltava sopusoinnussa niiden tietojen ja sitoumusten kanssa, jotka jäsenvaltio on antanut
- a) Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevan toimintasuunnitelman perusteella;
 - b) asetuksen 2021/1060 mukaisessa koheesipolitiikan toimenpideohjelmassa;
 - c) asetuksen (EU) 2021/241 mukaisessa elpymis- ja palautumissuunnitelmassa;
 - d) rakennusten energiatehokkuudesta annettavan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (uudelleenlaadittu) mukaisessa rakennusten perusparannussuunnitelmassa;
 - e) asetuksen (EU) 2018/1999 mukaisessa päivitetystä yhdenmukaisesta kansallisesta energia- ja ilmastosuunnitelmassa; ja
 - f) asetuksen (EU) 2021/1056 mukaisissa alueellisissa oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelmissaan.
4. Komissio järjestää suunnitelmien laatimisen aikana hyvien käytäntöjen vaihtoa, myös suunnitelmiin sisällytettävistä kustannustehokkaista toimenpiteistä ja investoinneista. Jäsenvaltiot voivat pyytää teknistä tukea Euroopan investointipankin ja komission välisellä sopimuksella vuonna 2009 perustetusta ELENA-välineestä (European Local ENergy Assistance) tai Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/240¹ perustetusta teknisen tuen välineestä.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/240, annettu 10 päivänä helmikuuta 2021, teknisen tuen välineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 1).

5. Komissio antaa tämän artiklan 1 kohdan l alakohdan soveltamiseksi jäsenvaltioille rahaston soveltamisalaan mukautettuja teknisiä ohjeita toimenpiteiden ja investointien yhteensopivuudesta asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitetun ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen kanssa.
6. Avustaakseen jäsenvaltioita tämän artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetun tiedon tarjoamisessa komissio tarjoaa yhteisen arvon, jota voidaan pitää rakennusten, tieliikenteen ja muiden toimialojen kasvihuonekaasupäästöjen sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan johtuvana hiilen hinta-arviona.
7. Kunkin jäsenvaltion on käytettävä liitteessä V esitettyä suunnitelman mallia.

III luku

Rahastosta myönnettävä Tuki Ilmastotoimien Sosiaalisen Tuen Suunnitelmiin

7 artikla

Rahastoa koskevat periaatteet

1. Rahastosta annetaan jäsenvaltioille taloudellista tukea niiden suunnitelmissa esitettyjen toimenpiteiden ja investointien rahoittamiseksi.

2. Taloudellisen tuen maksaminen kullekin jäsenvaltiolle tämän artiklan 1 kohdan nojalla edellyttää, että kyseinen jäsenvaltio saavuttaa tämän asetuksen 8 artiklan mukaisesti toimenpiteille ja investoinneille asetetut välitavoitteet ja tavoitteet. Kyseisten välitavoitteiden ja tavoitteiden on oltava yhteensopivia unionin ilmastotavoitteiden ja asetuksessa (EU) 2021/1119 vahvistetun tavoitteen kanssa, ja sen on katettava erityisesti seuraavat:
- a) energiatehokkuus;
 - b) rakennusten perusparannukset;
 - c) päästötön ja vähäpäästöinen liikkuminen ja liikenne;
 - d) kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen;
 - e) haavoittuvien kotitalouksien, etenkin energiaköyhyydestä kärsivien kotitalouksien, haavoittuvien mikroyritysten ja haavoittuvien liikenteen käyttäjien määrän vähentäminen.
3. Rahastosta tuetaan ainoastaan toimenpiteitä ja investointeja, jotka ovat yhteensopivia asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitetun ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen kanssa.
4. Rahastosta tuettavien toimenpiteiden ja investointien on vähennettävä riippuvuutta fossiilisista polttoaineista ja tarvittaessa edistettävä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoa sekä kestäviä ja laadukkaita työpaikkoja rahastosta tuettavien toimenpiteiden ja investointien aloilla.

8 artikla

Ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmiin sisällytettävät tukikelpoiset toimenpiteet ja investoinnit

1. Jäsenvaltiot voivat sisällyttää seuraavat vaikutuksiltaan pysyvät toimenpiteet ja investoinnit suunnitelman arvioituihin kokonaiskustannuksiin edellyttäen, että niiden kohteena ovat ensisijaisesti haavoittuvat kotitaloudet, haavoittuvat mikroyritykset tai haavoittuvat liikenteen käyttäjät ja että niillä on tarkoitus
 - a) tukea rakennusten perusparannuksia erityisesti sellaisten haavoittuvien kotitalouksien ja haavoittuvien mikroyritysten osalta, joiden käytössä on energiatehokkuudeltaan kaikkein heikoimpia rakennuksia, mukaan lukien vuokralla ja sosiaaliperusteisissa asunnoissa asuvat;
 - b) tukea kohtuuhintaisen energiatehokkaan asumisen saatavuutta, sosiaalinen asuntotuotanto mukaan luettuna;
 - c) edistää rakennusten lämmityksen ja jäähdytyksen sekä ruoanlaiton hiilidioksidipäästöjen vähentämistä, esimerkiksi sähköistämisen avulla, tarjoamalla pääsy kohtuuhintaisiin ja energiatehokkaisiin järjestelmiin sekä integroimalla uusiutuvan energian tuotanto ja varastointi, myös uusiutuvan energian yhteisöjen, kansalaisten energiayhteisöjen ja muiden aktiivisten asiakkaiden kautta tavoitteena edistää itse tuotetun uusiutuvan energian kulutuksen lisäämistä, kuten energian jakamista ja uusiutuvan energian vertaiskauppaa, liittämistä älykkäisiin verkkoihin ja kaukolämpöverkkoihin, millä edistetään energiansäästöjen saavuttamista tai energiaköyhyyden vähentämistä;

- d) tarjota kohdennettua, helposti saatavilla olevaa ja kohtuuhintaista tietoa, koulutusta, tietämystä ja neuvontaa kustannustehokkaista toimenpiteistä ja investoinneista, saatavilla olevasta tuesta rakennusten perusparannuksiin ja energiatehokkuuteen sekä kestävästä ja kohtuuhintaisista liikkumis- ja liikennevaihtoehtoista;
- e) tukea julkisia ja yksityisiä tahoja, kuten sosiaalisen asuntotuotannon tarjoajia, erityisesti julkisen ja yksityisen sektorin osuuskuntia, sellaisten kohtuuhintaisten energiatehokkuusratkaisujen ja asianmukaisten rahoitusvälineiden kehittämisessä ja tarjoamisessa, jotka ovat rahaston sosiaalisten tavoitteiden mukaisia;
- f) tarjota saataville päästöttömiä ja vähäpäästöisiä ajoneuvoja ja polkupyöriä siten, että säilytetään teknologianeutraalius, mukaan lukien taloudellinen tuki tai verokannustimet niiden ostamiseen sekä asianmukaiseen julkiseen ja yksityiseen infrastruktuuriin, soveltuvilta osin erityisesti päästöttömien ja vähäpäästöisten ajoneuvojen ostamiseen, lataus- ja tankkausinfrastruktuuriin ja käytettyjen päästöttömien ajoneuvojen markkinoiden kehittämiseen; jäsenvaltioiden on pyrittävä varmistamaan, että jos päästöttömät ajoneuvot ovat kohtuuhintainen ja toteuttamiskelpoinen ratkaisu, ne asettavat tällaiset ajoneuvot suunnitelmissaan etusijalle;
- g) kannustaa käyttämään kohtuuhintaista ja helposti saatavilla olevaa julkista liikennettä sekä tukea yksityisiä ja julkisia tahoja, myös osuuskuntia, kestävän kysyntään perustuvan liikkumisen, jaettujen liikkumispalvelujen ja aktiivisten liikkumismahdollisuuksien kehittämistä ja tarjoamista.

2. Jäsenvaltiot voivat sisällyttää suunnitelmien arvioituihin kokonaiskustannuksiin sellaisten toimenpiteiden kustannukset, joilla tarjotaan haavoittuville kotitalouksille ja haavoittuville liikenteen käyttäjille suoraa tulotukea tieliikenteen ja lämmityspolttoaineiden hintojen nousun vaikutuksen vähentämiseksi. Tällaisen tuen on oltava tilapäistä, ja sitä on vähennettävä ajan mittaan. Jäsenvaltiot voivat tarjota tilapäistä suoraa tulotukea, jos niiden suunnitelmiin sisältyy kyseisille haavoittuville kotitalouksille ja haavoittuville liikenteen käyttäjille suunnattuja tämän asetuksen 8 artiklan 1 kohdan mukaisia toimenpiteitä tai investointeja. Tällaisen tuen on rajoituttava välittömiin vaikutuksiin, joita aiheutuu rakennusten ja tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan. Niiden toimenpiteiden, joilla tarjotaan tilapäistä suoraa tulotukea, kustannukset saavat olla enintään 37,5 prosenttia tämän asetuksen 6 artiklan 1 kohdan j alakohdassa tarkoitetuista suunnitelman arvioituista kokonaiskustannuksista.
3. Jäsenvaltiot voivat sisällyttää suunnitelman arvioituihin kokonaiskustannuksiin sellaisen teknisen avun kustannukset, jolla katetaan menoja, jotka liittyvät rahaston hallinnoinnin ja sen tavoitteiden saavuttamisen edellyttämiin koulutus-, ohjelmasuunnittelu-, seuranta-, valvonta-, tarkastus- ja arviointitoimiin, esimerkiksi selvityksiin, tietotekniikkamenoihin, sidosryhmien julkiseen kuulemiseen sekä tiedotus- ja viestintätoimiin. Tällaisen teknisen avun kustannukset saavat olla enintään 2,5 prosenttia 6 artiklan 1 kohdan j alakohdassa tarkoitetuista suunnitelman arvioituista kokonaiskustannuksista.

9 artikla

Etuuksien siirtäminen kotitalouksille, mikroyrityksille ja liikenteen käyttäjille

1. Jäsenvaltiot voivat sisällyttää suunnitelmiin sellaisten julkisten tai yksityisten yhteisöjen kautta, jotka ovat muita kuin haavoittuvia kotitalouksia, haavoittuvia mikroyrityksiä ja haavoittuvia liikenteen käyttäjiä, annettavaa tukea edellyttäen, että kyseiset yhteisöt toteuttavat toimenpiteitä ja investointeja, jotka viime kädessä hyödyttävät haavoittuvia kotitalouksia, haavoittuvia mikroyrityksiä tai haavoittuvia liikenteen käyttäjiä.
2. Jäsenvaltioiden on vahvistettava tarvittavat lakisääteiset ja sopimusperusteiset suojatoimet sen varmistamiseksi, että hyöty siirretään kokonaisuudessaan haavoittuville kotitalouksille, haavoittuville mikroyrityksille tai haavoittuville liikenteen käyttäjille.

10 artikla

Rahaston varat

1. Rahaston täytäntöönpanoa varten asetetaan saataville enintään 65 000 000 000 euroa käypinä hintoina 1 päivän tammikuuta 2026 ja 31 päivän joulukuuta 2032 väliseksi kaudeksi direktiivin 2003/87/EY 10 a artiklan 8 b kohdan, 30 d artiklan 3 kohdan ja 30 d artiklan 4 kohdan mukaisesti. Tämä määrä on asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 21 artiklan 5 kohdassa tarkoitettua ulkoiseen käyttötarkoitukseensa sidottua tuloa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta direktiivin 2003/87/EY 30 d artiklan 4 kohdan kuudennen alakohdan soveltamista.

Rahastoon tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa vahvistetun enimmäismäärän rajoissa osoitetut vuotuiset määrät eivät saa ylittää direktiivin 2003/87/EY 30 d artiklan 4 kohdan neljännessä alakohdassa tarkoitettuja määriä.

Jos direktiivin 2003/87/EY IV a luvun mukaisesti perustetun päästökauppajärjestelmän käyttöönottoa lykätään vuoteen 2028 kyseisen direktiivin 30 k artiklan nojalla, rahastoa varten käyttöön saatettava enimmäismäärä on 54 600 000 000 euroa, eivätkä rahastoon osoitetut enimmäismäärät saa ylittää direktiivin 2003/87/EY 30 d artiklan 4 kohdan viidennessä alakohdassa tarkoitettuja määriä.

2. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 22 artiklan 2 kohdassa säädetään, ja rajoittamatta tämän asetuksen 19 artiklan soveltamista maksusitoumusmäärärahat, jotka kattavat tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetun asiaankuuluvan enimmäismäärän, asetetaan saataville automaattisesti kunkin varainhoitovuoden alussa 1 päivästä tammikuuta 2026 alkaen 1 kohdan toisessa ja kolmannessa alakohdassa tarkoitettujen asiaankuuluvien sovellettavien vuotuisten määrien rajoissa.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuilla määrillä voidaan kattaa myös menoja, jotka liittyvät rahaston hallinnon ja sen tavoitteiden saavuttamisen edellyttämiin valmistelu-, seuranta-, valvonta-, tarkastus- ja arviointitoimiin, erityisesti selvityksiin, asiantuntijakokouksiin, sidosryhmien kuulemiseen, tiedotus- ja viestintätoimiin, mukaan lukien osallistavat yhteystoimet, ja unionin poliittisia painopisteitä koskevaan ulkoiseen viestintään siltä osin kuin painopisteet liittyvät tämän asetuksen tavoitteisiin, sekä tietojenkäsittelyyn ja -vaihtoon keskittyviin tietoteknisiin verkkoihin ja organisaation omiin tietotekniikkavälineisiin liittyviä menoja sekä kaikkia muita komission teknisen ja hallinnollisen tuen menoja, joita komissiolle aiheutuu rahaston hallinnon. Menoilla voidaan kattaa myös kustannuksia, jotka aiheutuvat muista tukitoimista, kuten hankkeiden laadunvalvonnasta ja seurannasta paikan päällä, sekä vertaisneuvonnasta ja tukikelpoisten toimien arvioinnissa ja toteuttamisessa käytettävistä asiantuntijoista.

11 artikla

Yhteistyössä hallinnoitavista ohjelmista peräisin olevat varat ja niihin

ohjattavat varat sekä varojen käyttö

1. Jäsenvaltioille yhteistyöhön perustuvan hallinnon puitteissa myönnettyjä varoja voidaan niiden pyynnöstä siirtää rahastoon asetuksen (EU) 2021/1060 asiaa koskevissa säännöksissä säädetyin edellytyksin. Komissio käyttää kyseisiä varoja suoraan asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 62 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan mukaisesti. Kyseiset varat on käytettävä yksinomaan asianomaisen jäsenvaltion hyväksi.

2. Jäsenvaltiot voivat pyytää tämän asetuksen 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti toimittamissaan suunnitelmissa, että enintään 15 prosenttia niiden määrärahojen vuotuisesta enimmäismäärästä siirretään asetuksessa (EU) 2021/1060 säädettyihin yhteistyössä hallinnoituihin rahastoihin. Siirretyillä varoilla on rahoitettava tämän asetuksen 8 artiklassa tarkoitettuja toimenpiteitä ja investointeja, ja ne on toteutettava niiden rahastojen sääntöjen mukaisesti, joihin varat siirretään. Jäsenvaltioiden on siirrettävä varat muuttamalla yhtä tai useampaa ohjelmaa, Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen (Interreg) mukaisia ohjelmia lukuun ottamatta, asetuksen (EU) 2021/1060 26 a artiklan mukaisesti, ja ne on käytettävä kyseisessä asetuksessa vahvistettujen sääntöjen ja niiden rahastojen sääntöjen mukaisesti, joihin varat siirretään.

3. Jäsenvaltiot voivat antaa asetuksen (EU) 2021/1060 mukaisten koheesiopolitiikan ohjelmien hallintoviranomaisten tehtäväksi toteuttaa rahastosta hyötyviä toimenpiteitä ja investointeja, tarvittaessa ottaen huomioon synergiaedut kyseisten koheesiopolitiikan ohjelmien kanssa ja rahaston tavoitteiden mukaisesti. Jäsenvaltioiden on suunnitelmissaan ilmoitettava aikomuksestaan antaa toimenpiteitä kyseisten viranomaisten tehtäväksi. Tässä tapauksessa jäsenvaltioiden toteuttamien ja komissiolle ilmoitettujen olemassa olevien hallinnointi- ja valvontajärjestelmien katsotaan täyttävän tämän asetuksen vaatimukset.

4. Jäsenvaltiot voivat sisällyttää suunnitelmiinsa osana arvioituja kokonaiskustannuksia asetuksen (EU) 2021/240 7 artiklan mukaiseen tekniseen lisätukeen liittyvät maksut ja jäsenvaltio-osiota varten maksettavan käteissuorituksen määrän Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/523¹ asiaa koskevien säännösten mukaisesti. Nämä kustannukset saavat olla enintään 4 prosenttia suunnitelman enimmäismäärärahoista, ja suunnitelmassa esitettyjen asiaankuuluvien toimenpiteiden on oltava tämän asetuksen mukaisia.

12 artikla

Täytäntöönpano

Komissio hallinnoi rahastoa suoraan SEUT 322 artiklan nojalla hyväksytyjen asiaankuuluvien sääntöjen, erityisesti asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 ja yleisestä ehdollisuusjärjestelmästä unionin talousarvion suojaamiseksi annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2020/2092, mukaisesti.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/523, annettu 24 päivänä maaliskuuta 2021, InvestEU-ohjelman perustamisesta ja asetuksen (EU) 2015/1017 muuttamisesta (EUVL L 107, 26.3.2021, s. 30).

13 artikla

Täydentävyys ja täydentävä rahoitus

1. Rahastosta myönnettävä tuki täydentää muista unionin rahastoista, ohjelmista ja välineistä myönnettävää tukea. Rahastosta tuettavat toimenpiteet ja investoinnit voivat saada tukea muista unionin rahastoista, ohjelmista ja välineistä edellyttäen, että tällainen tuki ei kata samoja kustannuksia.
2. Rahastosta myönnettävä tuki, mukaan lukien 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu tilapäinen suora tulotuki, on täydentävää, eikä se saa korvata toistuvia kansallisia talousarviomenoja.
3. Jäsenvaltioiden saaman teknisen avun osalta suunnitelman täytäntöönpanoon suoraan liittyvien hallintokustannusten ei katsota olevan toistuvia kansallisia talousarviomenoja.

14 artikla

Määrärahojen enimmäismäärät

1. Määrärahojen enimmäismäärät lasketaan kullekin jäsenvaltiolle 10 artiklan ja liitteissä I ja II esitetyn mukaisesti.
2. Kukin jäsenvaltio voi esittää pyynnön suunnitelmansa toteuttamista varten varattuun määrärahojen enimmäismäärään asti.

15 artikla

Kansallinen rahoitusosuus arvioiduista kokonaiskustannuksista

Jäsenvaltioiden on osallistuttava vähintään 25 prosenttiin suunnitelmiensa arvioiduista kokonaiskustannuksista.

16 artikla

Komission arviointi

1. Komissio arvioi suunnitelman ja tarvittaessa jäsenvaltion 18 artiklan mukaisesti toimittamien kyseiseen suunnitelmaan tehtyjen muutosten yhdenmukaisuuden tämän asetuksen kanssa. Komissio toimii kyseistä arviointia tehdessään tiiviissä yhteistyössä asianomaisen jäsenvaltion kanssa. Komissio voi esittää huomautuksia tai pyytää lisätietoja kahden kuukauden kuluessa päivästä, jona jäsenvaltio on toimittanut suunnitelman. Jäsenvaltion on toimitettava pyydetyt lisätiedot, ja se voi tarvittaessa tarkistaa suunnitelmaa, myös suunnitelman toimittamisen jälkeen. Jäsenvaltio ja komissio voivat sopia arvioinnin määräajan pidentämisestä kohtuullisella ajanjaksolla, jos se on tarpeen.
2. Komissio arvioi, täyttävätkö 11 artiklan mukaisesti pyydetyt siirrot tämän asetuksen tavoitteet.

3. Komissio arvioi suunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta ja ottaa huomioon jäsenvaltion erityishaasteet ja määrärahat, seuraavasti:

a) merkityksellisyyttä arvioidessaan komissio ottaa huomioon seuraavat kriteerit:

i) vastaako suunnitelma asianmukaisesti sosiaalisiin vaikutuksiin ja haasteisiin, joita asianomaisen jäsenvaltion haavoittuville kotitalouksille, haavoittuville mikroyrityksille ja haavoittuville liikenteen käyttäjille aiheutuu rakennusten ja tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan, etenkin energiaköyhyydestä tai liikenneköyhyydestä kärsivien kotitalouksien osalta, ottaen asianmukaisesti huomioon haasteet, jotka on yksilöity komission arvioinneissa, jotka koskevat asianomaisen jäsenvaltion yhdenmätyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman päivittämistä ja sen edistymistä asetuksen (EU) 2018/1999 9 artiklan 3 kohdan, 13 artiklan ja 29 artiklan mukaisesti, sekä edistymistä asetuksen (EU) 2018/1999 34 artiklan mukaisissa jäsenvaltioille annetuissa komission suosituksissa, kun otetaan huomioon unionin vuoteen 2030 ulottuvat ilmasto- ja energiatavoitteet sekä viimeistään vuoteen 2050 mennessä saavutettava unionin pitkän aikavälin ilmastoneutraaliustavoite;

- ii) voidaanko olettaa, että suunnitelmalla varmistetaan, että suunnitelmaan sisältyvät toimenpiteet ja investoinnit eivät aiheuta merkittävää haittaa asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitetuille ympäristötavoitteille, ja auttaako suunnitelma vähentämään riippuvuutta fossiilisista polttoaineista;
 - iii) sisältääkö suunnitelma toimenpiteitä ja investointeja, joilla edistetään vihreää siirtymää, mukaan lukien siitä aiheutuviin sosiaalisiin vaikutuksiin ja haasteisiin vastaaminen ja erityisesti unionin vuoteen 2030 ulottuvien ilmasto- ja energiatarvoitteiden sekä unionin pitkän aikavälin ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttaminen viimeistään vuoteen 2050 mennessä ja kestävä ja älykkään liikkuvuuden strategiassa vuodelle 2030 asetettujen välitavoitteiden saavuttaminen;
- b) vaikuttavuutta arvioidessaan komissio ottaa huomioon seuraavat kriteerit:
- i) onko odotettavissa, että suunnitelma vaikuttaa jäsenvaltiossa pysyvästi suunnitelmassa käsiteltyihin haasteisiin unionin vuoteen 2030 ulottuvien ilmasto- ja energiatarvoitteiden sekä viimeistään vuoteen 2050 mennessä saavutettavan unionin pitkän aikavälin ilmastoneutraaliustavoitteen mukaisesti ja erityisesti haavoittuviin kotitalouksiin, haavoittuviin mikroyrityksiin ja haavoittuviin liikenteen käyttäjiin, etenkin energiaköyhyydestä kärsiviin kotitalouksiin tai liikenneköyhyydestä kärsiviin kotitalouksiin;

- ii) onko odotettavissa, että jäsenvaltion ehdottamalla järjestelyillä varmistetaan suunnitelman tuloksellinen seuranta ja täytäntöönpano, mukaan lukien suunniteltu aikataulu, välitavoitteet ja tavoitteet sekä niihin liittyvät indikaattorit;
- iii) ovatko jäsenvaltion ehdottamat toimenpiteet ja investoinnit johdonmukaisia ja täyttävätkö ne energiatehokkuudesta annettavan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (uudelleenlaadittu), direktiivin (EU) 2018/2001, vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin käyttöönotosta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/94/EU kumoamisesta annettavan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2009/33¹ ja direktiivin 2010/31/EU vaatimukset; ja
- iv) edistävätkö jäsenvaltion ehdottamat toimenpiteet ja investoinnit täydentävyyttä, synergiaa, johdonmukaisuutta ja yhtenäisyyttä 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen unionin välineiden kanssa.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/33/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, puhtaiden ja energiatehokkaiden tieliikenteen moottoriajoneuvojen edistämisestä (EUVL L 120, 15.5.2009, s. 5).

- c) tehokkuutta arvioidessaan komissio ottaa huomioon seuraavat kriteerit:
- i) ovatko jäsenvaltion toimittamat perustelut suunnitelman arvioitujen kokonaiskustannusten määrälle mielekkäät, uskottavat, kustannustehokkuusperiaatteen mukaiset ja oikeassa suhteessa odotettuihin kansallisiin ympäristö- ja sosiaalisiin vaikutuksiin, ottaen myös huomioon kansalliset erityispiirteet, jotka saattavat vaikuttaa suunnitelmassa esitettyihin kustannuksiin;
 - ii) onko odotettavissa, että jäsenvaltion ehdottamalla järjestelyillä voidaan ehkäistä, havaita ja korjata lahjontaa, petoksia ja eturistiriitoja rahastosta myönnettyjä määrärahoja käytettäessä, mukaan lukien järjestelyt, joilla pyritään välttämään rahastosta ja muista unionin ohjelmista myönnettävän rahoituksen päällekkäisyys;
 - iii) ovatko jäsenvaltion ehdottamat välitavoitteet ja tavoitteet tehokkaita rahaston soveltamisalan, tavoitteiden ja tukikelpoisten toimien kannalta;
- d) johdonmukaisuutta arvioidessaan komissio ottaa huomioon, sisältyykö suunnitelmaan toimenpiteitä ja investointeja, jotka ovat johdonmukaisia toimia.

17 artikla
Komission päätös

1. Komissio tekee 16 artiklan mukaisesti tehdyn arvioinnin perusteella päätöksen jäsenvaltion suunnitelmasta täytäntöönpanosäädöksellä viimeistään viiden kuukauden kuluttua päivästä, jona suunnitelma on toimitettu 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti.
2. Jos komissio antaa suunnitelmasta myönteisen arvion, 1 kohdassa tarkoitettussa täytäntöönpanosäädöksessä on esitettävä:
 - a) toimenpiteet ja investoinnit, jotka jäsenvaltion on määrä toteuttaa, suunnitelman arvioitujen kokonaiskustannusten määrä sekä välitavoitteet ja tavoitteet;
 - b) edellä 14 artiklan 1 kohdan mukaisesti myönnetty unionin määrärahojen enimmäismäärä, joka maksetaan erissä 20 artiklan mukaisesti sen jälkeen, kun jäsenvaltio on tyydyttävällä tavalla saavuttanut suunnitelman täytäntöönpanon yhteydessä yksilöidyt välitavoitteet ja tavoitteet;
 - c) kansallinen rahoitusosuus;
 - d) suunnitelman seuranta- ja täytäntöönpanojärjestelyt ja -aikataulu, mukaan lukien tarvittaessa 21 artiklan noudattamisen edellyttämät toimenpiteet;

- e) suunniteltujen välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamista koskevat indikaattorit; ja
- f) järjestelyt, joiden mukaisesti komissiolla on oikeudet tutustua merkityksellisiin taustatietoihin.

3. Tämän artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen määrärahojen enimmäismäärä määritetään jäsenvaltion ehdottaman, 16 artiklan 3 kohdassa vahvistettujen kriteerien mukaisesti arvioidun suunnitelman arvioitujen kokonaiskustannusten perusteella.

Tämän artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettu määrärahojen enimmäismäärä vahvistetaan seuraavasti:

- a) jos suunnitelma täyttää tyydyttävästi 16 artiklan 3 kohdassa vahvistetut kriteerit ja suunnitelman arvioitujen kokonaiskustannusten määrä, josta on vähennetty kansallinen rahoitusosuus, on yhtä suuri tai suurempi kuin 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu kyseisen jäsenvaltion määrärahojen enimmäismäärä, jäsenvaltiolle myönnettyjen määrärahojen kokonaismäärä on yhtä suuri kuin 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu määrärahojen enimmäismäärä;

- b) jos suunnitelma täyttää tyydyttävästi 16 artiklan 3 kohdassa vahvistetut kriteerit ja suunnitelman arvioitujen kokonaiskustannusten määrä, josta on vähennetty kansallinen rahoitusosuus, on pienempi kuin kyseiselle jäsenvaltiolle 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu määrärahojen enimmäismäärä, jäsenvaltiolle kohdennettujen määrärahojen määrä on yhtä suuri kuin suunnitelman arvioitujen kokonaiskustannusten määrä, josta on vähennetty kansallinen rahoitusosuus;
 - c) jos suunnitelma täyttää tyydyttävästi 16 artiklan 3 kohdassa vahvistetut kriteerit, mutta arvioinnissa todetaan, että sisäisissä valvontajärjestelmissä on puutteita, komissio voi vaatia, että jäsenvaltiot sisällyttävät suunnitelmaan lisätoimenpiteitä näiden puutteiden korjaamiseksi ja toteuttavat ne ennen ensimmäistä maksua;
 - d) jos suunnitelma ei täytä tyydyttävästi 16 artiklan 3 kohdassa vahvistettuja kriteerejä, jäsenvaltiolle ei myönnetä määrärahoja.
4. Jos komissio antaa suunnitelmasta kielteisen arvion, 1 kohdassa tarkoitettussa päätöksessä esitetään kielteisen arvion syyt. Jäsenvaltion on toimitettava suunnitelma uudelleen otettuaan huomioon komission arvion.

18 artikla

Ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmien muuttaminen

1. Jos suunnitelma asiaankuuluvine välitavoitteineen ja tavoitteineen ei enää ole jäsenvaltion toteutettavissa tai jäsenvaltion on merkittävästi mukautettava sitä joko kokonaan tai osittain objektiivisten olosuhteiden – erityisesti rakennusten ja tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan aiheutuvien tosiasiallisten välittömien vaikutusten – vuoksi, asianomaisen jäsenvaltion on toimitettava komissiolle muutettu suunnitelma tarvittavien ja asianmukaisesti perusteltujen muutosten sisällyttämiseksi. Jäsenvaltiot voivat pyytää 11 artiklan 4 kohdan mukaista teknistä tukea muutetun suunnitelman laatimiseen.
2. Komissio arvioi muutetun suunnitelman 16 artiklan mukaisesti.
3. Jos komissio antaa muutetusta suunnitelmasta myönteisen arvion, se hyväksyy 17 artiklan 1 kohdan mukaisesti täytäntöönpanosäädöksellä päätöksen, jossa esitetään myönteisen arvion syyt. Edellä 17 artiklan 1 kohdasta poiketen komissio hyväksyy tämän kohdan mukaisen päätöksen kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona asianomainen jäsenvaltio on toimittanut muutetun suunnitelman.

4. Jos komissio antaa muutetusta suunnitelmasta kielteisen arvion, se hylkää muutetun suunnitelman 3 kohdassa tarkoitetun ajanjakson kuluessa annettuaan asianomaiselle jäsenvaltiolle mahdollisuuden esittää huomautuksensa kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona komission muutettua suunnitelmaa koskeva arvio on annettu tiedoksi.
5. Kunkin jäsenvaltion on 15 päivään maaliskuuta 2029 mennessä arvioitava suunnitelmansa asianmukaisuutta suhteessa tosiasiallisiin välittömiin vaikutuksiin, joita aiheutuu rakennusten ja tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan. Nämä arviot on toimitettava komissiolle yhdessä asetuksen (EU) 2018/1999 17 artiklan mukaisten yhdenmukaisia kansallisia energia- ja ilmastosuunnitelmia koskevien edistymisraporttien kanssa.
6. Jos suunnitelmaan tehdään vähäisiä mukautuksia, jotka merkitsevät alle 5 prosentin lisäystä tai vähennystä suunnitelmassa asetettuun tavoitteeseen nähden, kuten vähäisiä päivityksiä suunnitelmassa esitettyihin toimenpiteisiin ja investointeihin tai kirjoitusvirheiden korjauksia, jäsenvaltion on ilmoitettava tällaisista muutoksista komissiolle.

19 artikla
Määrärahojen sitominen

1. Kun komissio on antanut tämän asetuksen 17 artiklassa tarkoitetun myönteisen päätöksen, se tekee hyvissä ajoin asianomaisen jäsenvaltion kanssa sopimuksen, joka muodostaa asetuksessa (EU, Euratom) 2018/1046 tarkoitetun yksittäisen oikeudellisen sitoumuksen kaudeksi 2026–2032, sanotun kuitenkin rajoittamatta direktiivin 2003/87/EY 30 d artiklan 4 kohdan sekä 30 i ja 30 k artiklan soveltamista. Kyseinen sopimus tehdään aikaisintaan vuotta ennen direktiivin 2003/87/EY IV a luvun mukaisten huutokauppojen aloitusvuotta tai, tapauksissa, joihin sovelletaan tämän asetuksen 10 artiklan 1 kohdan kolmatta alakohtaa, kaksi vuotta ennen kyseistä vuotta.
2. Talousarviositoumukset voivat perustua kokonaissitoumuksiin, ja tarvittaessa ne voidaan jakaa usealle eri varainhoitovuodelle vuotuisiksi eriksi.

20 artikla

Määrärahojen maksamista, niiden maksamisen keskeyttämistä ja niitä koskevien sopimusten irtisanomista koskevat säännöt

1. Määrärahat maksetaan jäsenvaltiolle tämän artiklan mukaisesti, kun 17 artiklan mukaisesti hyväksytyssä suunnitelmassa esitetyt sovitut välitavoitteet ja tavoitteet on saavutettu, edellyttäen, että rahoitus on saatavilla. Kun välitavoitteet ja tavoitteet on saavutettu, jäsenvaltion on toimitettava komissiolle asianmukaisesti perusteltu maksupyyntö. Jäsenvaltion on toimitettava tällaiset maksupyynnot komissiolle kerran tai kahdesti vuodessa, 31 päivään heinäkuuta tai 31 päivään joulukuuta mennessä.
2. Saatuaan jäsenvaltiolta maksupyynnön komissio arvioi, onko 17 artiklassa tarkoitettussa komission päätöksessä asetetut välitavoitteet ja tavoitteet saavutettu tyydyttävästi. Välitavoitteiden ja tavoitteiden tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että asianomainen jäsenvaltio ei ole kumonnut aiemmin tyydyttävästi saavutettuihin välitavoitteisiin ja tavoitteisiin liittyviä toimenpiteitä.

3. Jos komissio antaa myönteisen arvion yksittäisestä maksupyynnöstä, se tekee yksittäisen päätöksen, jolla hyväksytään määrärahojen maksaminen asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 mukaisesti, edellyttäen, että rahoitus on saatavilla ja että varmistetaan jäsenvaltioiden tasavertainen kohtelu. Komissio tekee yksittäisen päätöksen aikaisintaan kahden kuukauden ja viimeistään kolmen kuukauden kuluttua maksupyynnön esittämiselle tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti asetetusta määräajasta.

4. Jos komissio tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitetun arvioinnin perusteella toteaa, että 17 artiklassa tarkoitetussa komission päätöksessä asetettuja välitavoitteita ja tavoitteita ei ole saavutettu tyydyttävästi, määrärahojen osan maksaminen keskeytetään suhteessa saavuttamattomaan tavoitteeseen tai välitavoitteeseen. Jäsenvaltio voi esittää huomautuksensa kuukauden kuluessa komission arvion tiedoksi antamisesta.

Keskeytys on lopetettava ainoastaan, jos välitavoitteet ja tavoitteet on saavutettu tyydyttävästi 17 artiklassa tarkoitetussa komission päätöksessä esitetyllä tavalla.

5. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 116 artiklan 2 kohdassa säädetään, maksumääräaika alkaa päivästä, jona määrärahan maksuun oikeuttava komission päätös on annettu tiedoksi asianomaiselle jäsenvaltiolle tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti, tai päivästä, jona tämän artiklan 4 kohdan toisen alakohdan mukainen keskeytyksen lopettaminen on annettu tiedoksi.

6. Jos välitavoitteita ja tavoitteita ei ole saavutettu tyydyttävästi yhdeksän kuukauden kuluessa 4 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettusta keskeytyksestä, komissio vähentää määrärahoja oikeasuhteisesti annettuaan jäsenvaltiolle mahdollisuuden esittää huomautuksensa kahden kuukauden kuluessa välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamista koskevien päätelmiensä tiedoksi antamisesta.

7. Jos jäsenvaltio ei ole 15 kuukauden kuluessa päivästä, jona 19 artiklassa tarkoitettut asiaankuuluvat sopimukset on tehty, edistynyt konkreettisesti minkään asiaankuuluvan välitavoitteen ja tavoitteen osalta, komissio irtisanoo kyseiset sopimukset ja vapauttaa määrärahojen määrän, sanotun kuitenkin rajoittamatta asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 14 artiklan 3 kohdan soveltamista. Komissio tekee päätöksen kyseisten sopimusten irtisanomisesta annettuaan jäsenvaltiolle mahdollisuuden esittää huomautuksensa kahden kuukauden kuluessa siitä, kun komissio on antanut tiedoksi arvionsa, jonka mukaan konkreettista edistystä ei ole tapahtunut.
8. Kaikki maksut suoritetaan 31 päivään joulukuuta 2033 mennessä.
9. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 116 artiklassa ja tämän artiklan 5 kohdassa säädetään, jos jollakin tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla maksupyyntökierroksella direktiivin 2003/87/EY 30 d artiklan 4 kohdan mukaisesti rahastoon vastaanotetut käyttötarkoitukseensa sidotut tulot eivät riitä kattamaan esitettyjä maksupyyntöjä, komissio maksaa jäsenvaltioille määräsuhteessa, joka määritetään käytettävissä olevien maksujen osuutena suhteessa hyväksytyjen maksujen kokonaismäärään. Seuraavalla maksupyyntökierroksella komission on annettava etusija niille jäsenvaltioille, joiden maksut viivästyivät edeltävällä maksupyyntökierroksella, ja vasta tämän jälkeen uusille maksupyynnöille.

10. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 12 artiklan 4 kohdan c alakohdassa säädetään, ja rajoittamatta direktiivin 2003/87/EY 30 d artiklan 4 kohdan kuudennen alakohdan soveltamista komissio jakaa jäsenvaltioille 31 päivään joulukuuta 2033 mennessä käyttämättä jääneitä määrärahoja vastaavat määrät direktiivin 2003/87/EY 30 d artiklan 5 kohdassa määriteltyjen päästöoikeuksien jakoa koskevien sääntöjen mukaisesti, jotta tämän asetuksen 3 artiklassa tarkoitettut tavoitteet voidaan saavuttaa.

21 artikla

Unionin taloudellisten etujen suojaaminen

1. Kun jäsenvaltiot panevat suunnitelmia täytäntöön, niiden on rahaston varojen edunsaajina toteutettava kaikki asianmukaiset toimenpiteet unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi ja sen varmistamiseksi, että rahastosta tuettuihin toimenpiteisiin ja investointeihin liittyvien määrärahojen käytössä, mukaan lukien muiden julkisten tai yksityisten yhteisöjen kuin haavoittuvien kotitalouksien, haavoittuvien mikroyritysten ja haavoittuvien liikenteen käyttäjien 9 artiklan mukaisesti toteuttamat toimenpiteet ja investoinnit, noudatetaan sovellettavaa unionin oikeutta ja kansallista lainsäädäntöä, erityisesti petosten, lahjonnan ja eturistiriitojen ehkäisemisen, havaitsemisen ja korjaamisen osalta. Tätä varten jäsenvaltioiden on otettava käyttöön liitteessä III tarkemmin esitetty vaikuttava ja tehokas sisäisen valvonnan järjestelmä sekä aiheettomasti maksettujen tai virheellisesti käytettyjen määrien takaisinperintä. Jäsenvaltiot voivat käyttää tavanomaisia kansallisia talousarviohallinnon järjestelmiään.

2. Edellä 19 artiklassa tarkoitetuissa sopimuksissa on määrättävä seuraavista jäsenvaltioiden velvollisuuksista:
- a) niiden on tarkistettava säännöllisesti, että myönnetty rahoitus on käytetty asianmukaisesti kaikkien sovellettavien sääntöjen mukaisesti ja että kaikki suunnitelman mukaiset toimenpiteet tai investoinnit on toteutettu asianmukaisesti noudattaen kaikkia sovellettavia sääntöjä, jotka koskevat erityisesti petosten, lahjonnan ja eturistiriitojen ehkäisemistä, havaitsemista ja korjaamista;
 - b) niiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavien petosten ja lahjonnan sekä asetuksessa (EU, Euratom) 2018/1046 61 artiklassa määriteltyjen eturistiriitojen ehkäisemiseksi, havaitsemiseksi ja korjaamiseksi ja ryhdyttävä oikeustoimiin kavallettujen varojen takaisin perimiseksi, myös kaikkiin suunnitelman mukaisesti toteutettuihin toimenpiteisiin tai investointeihin liittyen;

- c) niiden on liitettävä maksupyyntöön
 - i) johdon vahvistuslausuma siitä, että määrärahat on käytetty aiottuun tarkoitukseen, että maksupyyntön mukana toimitetut tiedot ovat täydelliset, paikkansapitävät ja luotettavat ja että käyttöön otetut sisäiset valvontajärjestelmät antavat tarvittavat takeet siitä, että määrärahoja on hallinnoitu kaikkien sovellettavien sääntöjen mukaisesti, erityisesti eturistiriitojen välttämistä, petosten torjuntaa, lahjontaa ja rahaston ja muiden unionin ohjelmien rahoituksen päällekkäisyyttä koskevien sääntöjen mukaisesti moitteettoman varainhoidon periaatetta noudattaen; ja
 - ii) yhteenveto kansainvälisesti hyväksytyjen tarkastusstandardien mukaisesti suoritetuista tarkastuksista, mukaan lukien tiedot tarkastusten laajuudesta katettujen menojen määrän ja katetun ajanjakson osalta sekä analyysi havaituista puutteista ja toteutetuista korjaavista toimista;
- d) niiden on tarkastus- ja valvontatarkoituksia varten ja vertailukelpoisten tietojen antamiseksi määrärahojen käytöstä suunnitelman mukaisesti toteutettujen toimenpiteiden ja investointien yhteydessä kerättävä, kirjattava ja tallennettava sähköiseen järjestelmään seuraavien standardoitujen luokkien tiedot ja varmistettava niiden käyttömahdollisuus:
 - i) määrärahojen lopullisten saajien nimet, alv-rekisterinumerot tai verotunnisteet sekä rahastosta myönnettyjen määrärahojen määrä;

- ii) toimeksisaajan (toimeksisaajien) ja alihankkijan (alihankkijoiden) nimi (nimet) ja alv-rekisterinumero(t) tai verotunniste(et) sekä sopimuksen (sopimusten) arvo, jos määrärahojen lopullinen saaja on hankintaviranomainen julkisia hankintoja koskevan unionin tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti;
- iii) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849¹ 3 artiklan 6 alakohdassa määritellyn määrärahojen saajan tai toimeksisaajan tosiasiallis(t)en omistajan (omistajien) ja edunsaajan (edunsaajien) etunimi (-nimet), sukunimi (-nimet), syntymäaika (-ajat) ja alv-rekisterinumero(t) tai verotunniste(et);
- iv) luettelo kaikista rahaston tuella toteutetuista toimenpiteistä ja investoinneista sekä kyseisten toimenpiteiden ja investointien julkisen rahoituksen kokonaismäärä ja muista unionin talousarviosta rahoitetuista rahastoista maksettujen varojen määrä;

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849, annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 73).

- e) niiden on annettava komissiolle, OLAFille, tilintarkastustuomioistuimelle ja asetuksen (EU) 2017/1939 mukaiseen tiiviimpään yhteistyöhön osallistuvien jäsenvaltioiden osalta EPPOLle nimenomainen valtuutus käyttää asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 129 artiklan 1 kohdassa säädettyjä oikeuksiaan ja asetettava kaikille suunnitelmaan sisältyvien toimenpiteiden ja investointien toteuttamiseen tarkoitettujen määrärahojen lopullisille saajille tai kaikille muille niiden toteuttamiseen osallistuville henkilöille tai yhteisöille velvoitteita antaa komissiolle, OLAFille, tilintarkastustuomioistuimelle ja tapauksen mukaan EPPOLle nimenomainen valtuutus käyttää niiden asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 129 artiklan 1 kohdassa säädettyjä oikeuksia sekä asettaa vastaavia velvoitteita kaikille lopullisille varojen saajille;
- f) niiden on säilytettävä rahoitusta koskevat tiedot asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 132 artiklan mukaisesti siten, että viitekohtana on kutakin toimenpidettä tai investointia koskeva asianmukainen maksutapahtuma.

Tämän artiklan ensimmäisen alakohdan d alakohdan ii alakohdassa tarkoitettuja tietoja on vaadittava ainoastaan, jos julkisten hankintojen arvo on suurempi kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/24/EU¹ 4 artiklassa säädetyt unionin kynnysarvot. Alihankkijoiden osalta näitä tietoja on vaadittava ainoastaan:

- a) alihankinnan ensimmäisen tason osalta,

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/24/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 65).

- b) jos kyseiset tiedot on kirjattu asianomaisen toimeksisaajan osalta ja
 - c) jos on kyse alihankintasopimuksista, joiden kokonaisarvo on yli 50 000 euroa.
3. Jäsenvaltiot ja komissio käsittelevät tämän artiklan 2 kohdan d alakohdassa tarkoitettuja henkilötietoja 19 artiklassa tarkoitettujen sopimusten täytäntöönpanoon liittyvien määrärahojen käyttöön liittyviä vastuuvapaus-, tarkastus- ja valvontamenettelyjä sekä tiedotus-, viestintä- ja näkyvyystoimia varten ja niiden keston ajan. Henkilötietoja on käsiteltävä tapauksen mukaan asetuksen (EU) 2016/679 tai asetuksen (EU) 2018/1725 mukaisesti. Rahastosta on SEUT 319 artiklan mukaisen komissiota koskevan vastuuvapausmenettelyn yhteydessä raportoitava asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 247 artiklassa tarkoitettun integroidun talous- ja vastuuvollisuusraportoinnin mukaisesti ja erityisesti erikseen vuotuisessa hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessa.
4. Edellä 19 artiklassa tarkoitetuissa sopimuksissa on myös määrättävä komission oikeudesta vähentää suhteellisesti rahastosta myönnettävää tukea ja periä takaisin kaikki unionin talousarvioon kuuluvat määrät tapauksissa, joissa on kyse unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavasta petoksesta, lahjonnasta ja eturistiriidasta, joita jäsenvaltio ei ole korjannut, tai tällaisista sopimuksista johtuvan veloitteen vakavasta rikkomisesta.

Päätöksessään takaisinperinnän ja vähennyksen määrästä komissio noudattaa suhteellisuusperiaatetta ja ottaa huomioon unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavan petoksen, lahjonnan ja eturistiriidan tai velvoitteen rikkomisen vakavuuden. Komissio antaa jäsenvaltiolle tilaisuuden esittää huomautuksensa ennen vähennyksen tekemistä.

IV luku

Täydentävyys, seuranta ja arviointi

22 artikla

Koordinointi ja täydentävyys

Komissio ja asianomaiset jäsenvaltiot edistävät omiin vastuualueisiinsa suhteutetulla tavalla synergioita ja varmistavat toimivan koordinoinnin rahaston ja tämän asetuksen 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen unionin ohjelmien ja välineiden sekä direktiivin 2003/87/EY 10 d artiklan mukaisen modernisaatiorahaston välillä. Tätä varten ne

- a) varmistavat eri välineiden täydentävyyden, synergian, johdonmukaisuuden ja yhtenäisyyden unionin, kansallisella ja tarvittaessa paikallisella tai alueellisella tasolla sekä suunnitteluvaiheessa että täytäntöönpanon aikana;
- b) optimoivat koordinoitimekanismeja päällekkäisyyksien välttämiseksi; sekä

- c) varmistavat täytäntöönpanosta ja valvonnasta vastaavien tahojen tiiviin yhteistyön unionin, kansallisella ja tarvittaessa paikallisella tai alueellisella tasolla rahaston tavoitteiden saavuttamiseksi.

23 artikla

Tiedottaminen, viestintä ja näkyvyys

1. Jäsenvaltioiden on asetettava tämän asetuksen 21 artiklan 2 kohdan d alakohdan i, ii ja iv alakohdassa tarkoitetut tiedot julkisesti saataville ja pidettävä ne ajan tasalla yhdellä verkkosivustolla avoimessa koneellisesti luettavassa muodossa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1024¹ 5 artiklan 1 kohdan mukaisesti, jotta tietoja voidaan lajitella, hakea, poimia, vertailla ja käyttää uudelleen. Tämän asetuksen 21 artiklan 2 kohdan d alakohdan i ja ii alakohdassa tarkoitettuja tietoja ei saa julkaista asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 38 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa tai tapauksessa, jossa on kyse tilapäisestä suorasta tulotuesta haavoittuville kotitalouksille.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1024, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, avoimesta datasta ja julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä (EUVL L 172, 26.6.2019, s. 56).

2. Rahastosta myönnettävän tuen saajille on ilmoitettava kyseisten varojen alkuperä, myös silloin, kun ne hyötyvät kyseisistä varoista välittäjien avulla. Näihin tietoihin on kuuluttava unionin tunnus ja asianmukainen rahoitusta koskeva maininta, jossa lukee ”Euroopan unionin rahoittama – sosiaalinen ilmatorahasto”, tuensaajille tarkoitetuissa toimenpiteen täytäntöönpanoon liittyvissä asiakirjoissa ja viestintäaineistossa. Rahastosta myönnettävän tuen saajien, lukuun ottamatta luonnollisille henkilöille annettavaa tukea tai tapauksia, joissa on vaarana kaupallisesti arkaluonteisten tietojen tuleminen julkisiksi, on varmistettava unionin rahoituksen näkyvyys, erityisesti kun ne tekevät tunnetuksi toimia ja niiden tuloksia, tarjoamalla johdonmukaista, vaikuttavaa ja oikeasuhteista kohdennettua tietoa useille kohderyhmille, mukaan lukien tiedotusvälineet ja suuri yleisö.
3. Komissio toteuttaa tiedotus- ja viestintätoimia, jotka koskevat rahastoa sekä tämän asetuksen nojalla toteutettuja toimia ja niissä saavutettuja tuloksia, mukaan lukien tarvittaessa ja kansallisten viranomaisten suostumuksella yhteiset viestintätoimet kansallisten viranomaisten sekä Euroopan parlamentin ja komission asianomaisessa jäsenvaltiossa sijaitsevien edustustojen kanssa.

24 artikla

Täytäntöönpanon seuranta

1. Kunkin jäsenvaltion on raportoitava komissiolle joka toinen vuosi suunnitelmansa täytäntöönpanosta yhdessä asetuksen (EU) 2018/1999 17 artiklan ja 28 artiklan mukaisesti esitettävän yhdenntyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelmaa koskevan edistymisraportin kanssa. Täytäntöönpanon seurannan on oltava kohdennettua ja oikeassa suhteessa suunnitelmassa toteutettaviin toimiin. Jäsenvaltioiden on sisällytettävä tämän asetuksen liitteessä IV esitetyt indikaattorit edistymisraporttiinsa.
2. Komissio seuraa rahaston täytäntöönpanoa ja mittaa sen tavoitteiden saavuttamista. Täytäntöönpanon seurannan on oltava kohdennettua ja oikeassa suhteessa rahastosta toteutettaviin toimiin.
3. Komission tuloraportointijärjestelmällä on varmistettava, että toimien toteutuksen ja tulosten seurannassa käytettävät tiedot kerätään tehokkaasti, tuloksellisesti ja oikea-aikaisesti. Sitä varten rahastosta myönnettävän tuen saajille on asetettava oikeasuhteiset raportointivaatimukset.
4. Komissio käyttää liitteessä IV olevia yhteisiä indikaattoreita, joiden avulla raportoidaan edistymisestä sekä seurataan ja arvioidaan 3 artiklassa vahvistettujen rahaston tavoitteiden saavuttamista.

25 artikla

Avoimuus

1. Komissio toimittaa jäsenvaltioiden toimittamat suunnitelmat ja komission julkaisemat päätökset samanaikaisesti ja yhtäläisin ehdoin Euroopan parlamentille ja neuvostolle ilman aiheetonta viivytystä.
2. Komission neuvostolle tämän asetuksen tai sen täytäntöönpanon yhteydessä toimittamat tiedot on asetettava yhtäaikaaisesti Euroopan parlamentin saataville tarvittaessa luottamuksellisuusjärjestelyjä soveltaen.
3. Euroopan parlamentin asiasta vastaavat valiokunnat voivat pyytää komissiota antamaan tietoja komission suorittaman suunnitelmien arvioinnin tilanteesta.

26 artikla

Ilmastotoimien sosiaalista tukea koskeva vuoropuhelu

1. Unionin toimielinten ja erityisesti Euroopan parlamentin ja komission välisen vuoropuhelun tehostamiseksi sekä suuremman avoimuuden ja vastuuvollisuuden varmistamiseksi Euroopan parlamentin asiasta vastaavat valiokunnat voivat kutsua komission keskustelemaan kahdesti vuodessa seuraavista seikoista:
 - a) jäsenvaltioiden toimittamat suunnitelmat;

- b) komission arvio jäsenvaltioiden toimittamista suunnitelmista;
- c) jäsenvaltioiden toimittamissa suunnitelmissa asetettujen välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamisen tilanne;
- d) maksu-, keskeyttämis- ja irtisanomismenettelyt, mukaan lukien jäsenvaltioiden esittämät huomautukset ja niiden toteuttamat korjaavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että jäsenvaltioiden toimittamissa suunnitelmissa asetetut välitavoitteet ja tavoitteet saavutetaan tyydyttävästi.

2. Komissio ottaa huomioon kaikki ilmastotoimien sosiaalista tukea koskevassa vuoropuhelussa esiin tulleet seikat, myös mahdolliset Euroopan parlamentin päätöslauseimat.

V luku

Loppusäännökset

27 artikla

Rahaston arviointi ja uudelleentarkastelu

1. Komissio toimittaa kahden vuoden kuluttua suunnitelmien täytäntöönpanon aloittamisesta Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle arviointikertomuksen rahaston täytäntöönpanosta ja toiminnasta ottaen huomioon jäsenvaltioiden 24 artiklan mukaisesti toimittamien ensimmäisten raporttien tulokset ja tekee tarvittaessa ehdotuksia tämän asetuksen muuttamiseksi.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettussa arviointikertomuksessa on arvioitava erityisesti:
 - a) sitä, missä määrin 3 artiklassa vahvistetut rahaston tavoitteet on saavutettu, sekä varojen käytön tehokkuutta ja unionin tason lisäarvoa;
 - b) maakohtaisesti toimenpiteiden ja investointien tehokkuutta ja suoran tulotuen käyttöä ottaen huomioon suunnitelmissa asetettujen välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamisen;

- c) sitä, miten energiaköyhyyden ja liikenneköyhyyden määritelmiä sovelletaan jäsenvaltioissa 6 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettujen tietojen perusteella ja onko kyseisiä määritelmiä tarpeen muuttaa;
- d) sitä, ovatko kaikki tavoitteet ja tämän asetuksen 8 artiklassa säädetyt toimenpiteet ja investoinnit edelleen merkityksellisiä ottaen huomioon kasvihuonekaasupäästöihin kohdistuva vaikutus, joka aiheutuu rakennusten ja tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan sekä jäsenvaltioiden Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/842¹ perusteella toteuttamista kansallisista toimenpiteistä sitovien vuotuisten kasvihuonekaasupäästöjen vähennysten saavuttamiseksi, sekä ovatko käyttötarkoitukseensa sidotut tulot edelleen merkityksellisiä direktiivin 2003/87/EY IV a luvun mukaisessa rakennusten, tieliikenteen ja muiden toimialojen päästökauppajärjestelmässä tapahtuvan päästöoikeuksien huutokaupan mahdollisten muutosten ja muiden asiaan liittyvien näkökohtien kannalta.

3. Komissio toimittaa Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle riippumattoman jälkiarviointikertomuksen viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2033. Jälkiarviointikertomuksessa on esitettävä rahaston kokonaisarviointi, ja siihen on sisällytettävä tiedot rahaston vaikutuksista.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2018/842, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, sitovista vuotuisista kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksistä jäsenvaltioissa vuosina 2021–2030, joilla edistetään ilmastotoimia Pariisin sopimuksen sitoumusten täyttämiseksi, sekä asetuksen (EU) N:o 525/2013 muuttamisesta (EUVL L 156, 19.6.2018, s. 26).

4. Jos direktiivin 2003/87/EY 30 d artiklan 5 kohdassa tarkoitetut päästöoikeuksien huutokaupasta saadut tulot vahvistetaan SEUT 311 artiklan 3 kohdan mukaisiksi omiksi varoiksi, komissio esittää tapauksen mukaan tarvittavat ehdotukset varmistukseen rahaston, joka väliaikaisesti ja poikkeuksellisesti rahoitetaan päästökauppajärjestelmän päästöoikeuksista saaduilla ulkoisilla käyttötarkoitukseensa sidotuilla tuloilla, täytäntöönpanon vaikuttavuuden ja jatkuvuuden vuoden 2027 jälkeisen monivuotisen rahoituskehysten yhteydessä, sanotun kuitenkin rajoittamatta vuoden 2027 jälkeistä monivuotista rahoituskehystä.

28 artikla

Asetuksen (EU) 2021/1060 muuttaminen

Lisätään asetukseen (EU) 2021/1060 artikla seuraavasti:

”26 a artikla

Sosiaalisesta ilmastorahastosta siirretyt varat

1. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU).../...*⁺ perustetusta sosiaalisesta ilmastorahastosta siirretyt varat on otettava käyttöön tämän asetuksen ja sitä rahastoa koskevien säännösten mukaisesti, johon varat siirretään, ja siirrot ovat lopullisia. Tällaiset varat ovat asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 21 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuja ulkoisia käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja, ja ne täydentävät tämän asetuksen 110 artiklassa tarkoitettuja varoja.

⁺ EUVL: lisätään tekstiin asiakirjassa PE-CONS 11/23 (2021/0206(COD)) olevan asetuksen numero ja alaviitteeseen kyseisen asetuksen numero, päivämäärä, otsikko ja EUVL-julkaisuviite.

2. Kun jäsenvaltiot käyttävät tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja yhteistyössä hallinnoituja varoja, niiden on toimitettava yhtä tai useampaa ohjelmaa koskevat ohjelmamuutokset tämän asetuksen 24 artiklan mukaisesti. Jäsenvaltioiden on suunniteltava kyseisten varojen käyttö unionin talousarviota varten vahvistettujen ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi tämän asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Näillä varoilla on edistettävä asetuksen (EU).../...⁺ 3 artiklassa vahvistettujen sosiaalisen ilmatorahaston asiaankuuluvien tavoitteiden saavuttamista, ja niitä on käytettävä mainitun asetuksen 8 artiklassa säädettyjen toimenpiteiden ja investointien tukemiseen. Varat on kohdennettava yhteen tai useampaan erityiseen toimintalinjaan siten, että ne vastaavat yhtä tai useampaa erityistavoitetta rahastossa, johon varat siirretään, ja tapauksen mukaan yhteen tai useampaan alueluokkaan, ja lisäksi on ilmoitettava varojen vuotuinen jakautuminen. Niitä ei oteta huomioon laskettaessa rahastokohtaisissa säännöissä vahvistettujen temaattista keskittämistä koskevien vaatimusten noudattamista.
3. Jos komissio on jo hyväksynyt jäsenvaltion pyynnön muuttaa ohjelmaa siltä osin kuin se koskee varojen siirtoa sosiaalisesta ilmatorahastosta, jäsenvaltio voi seuraavina vuosina tapahtuvaa varojen siirtoa varten toimittaa ohjelman muuttamisen sijasta rahoitustaulukoita koskevan ilmoituksen edellyttäen, että ehdotetut muutokset liittyvät yksinomaan rahavarojen lisäämiseen ilman, että ohjelmaan tehdään lisämuutoksia.

⁺ EUVL: lisätään tekstiin asiakirjassa PE-CONS 11/23 (2021/0206(COD)) olevan asetuksen numero.

4. Poiketen siitä, mitä tämän asetuksen 18 artiklassa ja 86 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa säädetään, tämän artiklan ja asetuksen (EU).../...⁺ 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti siirrettyjä varoja ei oteta huomioon väliarvioinnissa eikä joustomäärässä.
5. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 14 artiklan 3 kohdassa säädetään, määräaika, jonka jälkeen komissio vapauttaa määrät tämän asetuksen 105 artiklan 1 kohdan mukaisesti, alkaa sinä vuonna, jona vastaavat talousarviositoumukset tehdään. Varoja ei saa siirtää Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen (Interreg) mukaisiin ohjelmiin.

* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) .../..., annettu ... päivänä ...kuuta ..., sosiaalisen ilmastonrahaston perustamisesta ja asetuksen (EU) 2021/1060 muuttamisesta (EUVL ...).”

⁺ EUVL: lisätään tekstiin asiakirjassa PE-CONS 11/23 (2021/0206(COD)) olevan asetuksen numero.

29 artikla
Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 30 päivästä kesäkuuta 2024, johon mennessä jäsenvaltioiden on määrä saattaa voimaan direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta direktiivin 2003/87/EY IV a luvun osalta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) .../...¹⁺ noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Strasbourgissa

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) .../..., annettu ... päivänä ...kuuta ..., kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta unionissa annetun direktiivin 2003/87/EY ja markkinavakausvarannon perustamisesta unionin kasvihuonekaasupäästöjen kauppajärjestelmään ja sen toiminnasta annetun päätöksen (EU) 2015/1814 muuttamisesta (EUVL L ...).

⁺ EUVL: lisätään tekstiin asiakirjassa PE-CONS 9/23 (2021/0211A(COD)) olevan direktiivin numero ja alaviitteeseen kyseisen direktiivin numero, päivämäärä ja EUVL-julkaisuviite.

LIITE I

Laskentamenetelmä kullekin 14 artiklassa tarkoitettulle jäsenvaltiolle rahastosta myönnettävien määrärahojen enimmäismäärille

Tässä liitteessä esitetään menetelmä kunkin jäsenvaltion käytettävissä olevan määrärahojen enimmäismäärän laskemiseksi 10 ja 14 artiklan mukaisesti.

Menetelmässä otetaan huomioon kunkin jäsenvaltion osalta seuraavat muuttujat:

- köyhyysvaarassa oleva maaseutualueella asuva väestö (2019);
- kotitalouksien polttoaineiden poltosta syntyvät hiilidioksidipäästöt (vuosien 2016–2018 keskiarvo);
- niiden köyhyysvaarassa olevien kotitalouksien prosenttiosuus, joilla on maksamattomia kaasu-, sähkö- ja vesilaskuja (2019);
- kokonaisväestö (2019);
- jäsenvaltion bruttokansantulo (BKTL) asukasta kohti ostovoimastandardilla mitattuna (2019);
- asetuksen (EU) 2018/842 4 artiklan 2 kohdan mukainen vertailupäästöjen osuus päästölähteille 1A3b, 1A4a ja 1A4b, jotka on vahvistettu IPCC:n vuoden 2006 ohjeissa kansallisista kasvihuonekaasuinventaariorioista (vuosien 2016–2018 keskiarvo) ja jotka on tarkistettu perusteellisesti mainitun asetuksen 4 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Jäsenvaltiokohtainen rahastosta myönnettävä määrärahojen enimmäismäärä (MEM_i) vahvistetaan seuraavalla kaavalla:

$$MFA_i = \alpha_i \times (MA)$$

jossa:

Rahaston täytäntöönpanoon tarkoitettu enimmäismäärä (EM) on se, johon viitataan 10 artiklan 1 kohdassa, ja α_i on jäsenvaltion i osuus enimmäismäärästä, joka määräytyy seuraavien vaiheiden perusteella:

$$\alpha_i = (50\% \times \beta_i + 50\% \times \lambda_i) \times \frac{GNI_{EU}^{PC}}{GNI_i^{PC}}$$

jolloin

$$\beta_i = \min\left(\frac{rural\ pop_i}{rural\ pop_{EU}}, \frac{pop_i}{pop_{EU}} \times f_i\right)$$

$$\lambda_i = \gamma_i \times \delta_i$$

$$\gamma_i = \frac{HCO2_i}{HCO2_{EU}}$$

$$\delta_i = \min\left(\frac{arrears_i}{arrears_{EU}}, f_i\right)$$

$$f_i = 1 \text{ if } GNI_i^{PC} \geq GNI_{EU}^{PC}; f_i = 2,5 \text{ if } GNI_i^{PC} < GNI_{EU}^{PC}$$

jossa kullekin jäsenvaltiolle i:

$rural\ pop_i$ on köyhyysvaarassa oleva jäsenvaltion i maaseutualueella asuva väestö;

$rural\ pop_{EU}$ on köyhyysvaarassa oleva EU27-jäsenvaltioiden maaseutualueella asuva kokonaisväestö;

pop_i on jäsenvaltion i väestö;

pop_{EU} on EU27-jäsenvaltioiden kokonaisväestö;

$HCO2_i$ on jäsenvaltion i kotitalouksien polttoaineiden poltosta syntyvien hiilidioksidipäästöjen määrä;

$HCO2_{EU}$ on EU27-jäsenvaltioiden kotitalouksien polttoaineiden poltosta syntyvien hiilidioksidipäästöjen kokonaismäärä;

$arrears_i$ on niiden köyhyysvaarassa olevien jäsenvaltion i kotitalouksien prosenttiosuus, joilla on maksamattomia kaasu-, sähkö- ja vesilaskuja;

$arrears_{EU}$ on niiden köyhyysvaarassa olevien EU27-jäsenvaltioiden kotitalouksien prosenttiosuus, joilla on maksamattomia kaasu-, sähkö- ja vesilaskuja;

GNI_i^{PC} on asukaskohtainen bruttokansantulo jäsenvaltiossa i;

GNI_{EU}^{PC} on asukaskohtainen bruttokansantulo EU27-jäsenvaltioissa.

β_i mukautetaan suhteellisesti niiden jäsenvaltioiden osalta, joissa asukaskohtainen bruttokansantulo on alle EU27-jäsenvaltioiden arvon ja joissa $\frac{rural\ pop_i}{rural\ pop_{EU}}$ on vähimmäismäärä, sen varmistamiseksi, että kaikkien jäsenvaltioiden β_i :iden summa on yhteensä 100 prosenttia. Kaikki λ_i :t mukautetaan suhteellisesti sen varmistamiseksi, että niiden summa on yhteensä 100 prosenttia.

Kaikkien jäsenvaltioiden osalta α_i ei saa olla pienempi kuin 0,07 prosenttia 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua enimmäismäärästä. α_i mukautetaan suhteellisesti kaikkien niiden jäsenvaltioiden osalta, joissa α_i on yli 0,07 prosenttia, sen varmistamiseksi, että kaikkien α_i :iden summa on yhteensä 100 prosenttia.

Niissä jäsenvaltioissa, joiden asukaskohtainen BKTL on pienempi kuin 90 prosentilla EU27-jäsenvaltioista, α_i ei saa olla alhaisempi kuin asetuksen (EU) 2018/842 4 artiklan 2 kohdan mukainen vertailupäästöjen osuus päästölähteistä 1A3b, 1A4a ja 1A4b, jotka on vahvistettu IPCC:n vuoden 2006 ohjeissa kansallisista kasvihuonekaasuinventaariorista kauden 2016–2018 keskiarvon mukaan ja jotka on tarkistettu perusteellisesti kyseisen asetuksen 4 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

□□ mukautetaan suhteellisesti niiden jäsenvaltioiden osalta, joissa asukaskohtainen bruttokansantulo on suurempi kuin EU27-jäsenvaltioiden arvo, sen varmistamiseksi, että kaikkien α_i summa on yhteensä 100 prosenttia.

LIITE II

Edellä 10 ja 14 artiklassa tarkoitettu kullekin jäsenvaltiolle rahastosta
myönnettävä määrärahojen enimmäismäärä

Liitteessä I esitetyn menetelmän soveltaminen 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin määriin johtaa seuraaviin kunkin jäsenvaltion osuuksiin ja määrärahojen enimmäismääriin.

Kaikki 10 artiklan 3 kohdan mukaiset määrät katetaan määräsuhteen mukaisesti kunkin jäsenvaltion määrärahojen enimmäismäärän asettamissa rajoissa.

Jäsenvaltiokohtaiset määrärahojen enimmäismäärät			
Jäsenvaltio	% kokonais- määrästä	YHTEENSÄ 2026–2032 (euroa, käypinä hintoina)	
		10 artiklan 1 kohdan ensimmäisen ja toisen alakohdan nojalla	10 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan nojalla
Belgia	2,55	1 659 606 425	1 394 069 397
Bulgaria	3,85	2 499 490 282	2 099 571 836
Tšekki	2,40	1 562 617 717	1 312 598 882
Tanska	0,50	324 991 338	272 992 724
Saksa	8,18	5 317 778 511	4 466 933 949
Viro	0,29	186 244 570	156 445 439
Irlanti	1,02	663 390 868	557 248 329
Kreikka	5,52	3 586 843 608	3 012 948 631
Espanja	10,52	6 837 784 631	5 743 739 090
Ranska	11,19	7 276 283 944	6 112 078 513
Kroatia	1,94	1 263 071 899	1 060 980 395
Italia	10,81	7 023 970 924	5 900 135 577
Kypros	0,20	131 205 466	110 212 591
Latvia	0,71	463 676 528	389 488 284
Liettua	1,02	664 171 367	557 903 948
Luxemburg	0,10	66 102 592	55 526 177
Unkari	4,33	2 815 968 174	2 365 413 267

Jäsenvaltiokohtaiset määrärahojen enimmäismäärät			
Jäsenvaltio	% kokonais- määrästä	YHTEENSÄ 2026–2032 (euroa, käypinä hintoina)	
		10 artiklan 1 kohdan ensimmäisen ja toisen alakohdan nojalla	10 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan nojalla
Malta	0,07	45 500 000	38 220 000
Alankomaat	1,11	720 463 632	605 189 451
Itävalta	0,89	578 936 189	486 306 399
Puola	17,60	11 439 026 446	9 608 782 215
Portugali	1,88	1 223 154 017	1 027 449 374
Romania	9,25	6 012 677 290	5 050 648 923
Slovenia	0,55	357 971 733	300 696 256
Slovakia	2,35	1 530 553 074	1 285 664 582
Suomi	0,54	348 132 328	292 431 155
Ruotsi	0,62	400 386 447	336 324 616
EU27	100 %	65 000 000 000	54 600 000 000

LIITE III

Jäsenvaltion sisäisen valvontajärjestelmän keskeiset edellytykset

1. Jäsenvaltion on oman institutionaalisen, oikeudellisen ja taloudellisen kehyksensä mukaisesti järjestettävä vaikuttava ja tehokas sisäinen valvontajärjestelmä, johon kuuluu tehtävien eriyttäminen sekä raportointi-, valvonta- ja seurantajärjestelyt.

Tähän sisältyvät seuraavat:

- a) niiden viranomaisten nimeäminen, joille annetaan vastuu ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelman toteuttamisesta ja siihen liittyvien vastuiden ja tehtävien jakamisesta;
- b) sen viranomaisen tai niiden viranomaisten nimeäminen, joka (jotka) vastaa(vat) maksupyynnöitä koskevien johdon vahvistuslausumien allekirjoittamisesta;
- c) menettelyt, joilla varmistetaan, että kyseinen viranomainen tai kyseiset viranomaiset voi (voivat) varmistua ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmassa asetettujen välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamisesta, että varoja on hallinnoitu kaikkien sovellettavien sääntöjen ja erityisesti eturistiriitojen välttämistä, petosten ehkäisemistä, lahjontaa ja päällekkäistä rahoitusta koskevien sääntöjen mukaisesti;
- d) johto- ja tarkastustehtävien eriyttäminen tarkoituksenmukaisesti.

2. Jäsenvaltion on tehokkaasti toteutettava oikeasuhtaisia petosten- ja lahjonnantorjuntaan tähtääviä toimenpiteitä sekä muita tarpeellisia toimenpiteitä, joilla tehokkaasti vältetään eturistiriitoja.

Tähän sisältyvät seuraavat:

- a) tarkoituksenmukaiset toimenpiteet, joilla ehkäistään, havaitaan ja korjataan petoksia, lahjontaa ja eturistiriitoja sekä vältetään päällekkäistä rahoitusta ja ryhdytään oikeudellisiin toimiin väärään tarkoitukseen käytettyjen varojen takaisinperimiseksi;
 - b) petosriskin arviointi ja asianmukaisten petosriskiä lieventävien toimenpiteiden määrittely.
3. Jäsenvaltion on huolehdittava tarkoituksenmukaisista menettelyistä johdon vahvistuslausuman ja kansallisella tasolla suoritettuja tarkastuksia koskevan yhteenvedon laatimista varten.

Tähän sisältyvät seuraavat:

- a) toimiva menettely johdon vahvistuslausuman laatimista ja tarkastuksia koskevien yhteenvetojen dokumentoimista varten sekä tietojen säilyttämiseksi jäljitysketjua varten;
- b) toimivat menettelyt sen varmistamiseksi, että kaikista petos-, lahjonta- ja eturistiriitatapauksista tehdään asianmukaisesti ilmoitus ja että ne oikaistaan takaisinperinnän avulla.

4. Tarvittavien tietojen toimittamiseksi jäsenvaltion on varmistettava asianmukaiset hallintoa koskevat tarkastukset, joihin kuuluvat menettelyt välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamisen ja moitteettoman varainhoidon horisontaalisten periaatteiden noudattamisen tarkastamiseksi.

Tähän sisältyvät seuraavat:

- a) asianmukaiset hallintoa koskevat tarkastukset, joiden avulla täytäntöönpanoviranomaiset tarkastavat rahaston välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamisen (esimerkiksi asiakirjatarkastukset, paikalla tehtävät tarkastukset);
- b) asianmukaiset hallintoa koskevat tarkastukset, joiden avulla toimeenpanevat viranomaiset tarkastavat, ettei vakavia sääntöjenvastaisuuksia eli petoksia, lahjontaa ja eturistiriitoja tai päällekkäistä rahoitusta esiinny (esimerkiksi asiakirjatarkastukset, paikalla tehtävät tarkastukset).

5. Jäsenvaltion on toteutettava asianmukaisia ja riippumattomia järjestelmien ja toimien tarkastuksia kansainvälisesti hyväksytyjen tarkastusstandardien mukaisesti.

Tähän sisältyvät seuraavat:

- a) elimen tai elinten nimeäminen toteuttamaan järjestelmien ja toimien tarkastuksia ja se, miten sen tai niiden toiminnallinen riippumattomuus varmistetaan;
- b) riittävien resurssien jakaminen kyseiselle elimelle tai kyseisille elimille rahaston tarkoituksen mukaisesti;
- c) elimen tai elinten tuloksellinen puuttuminen petoksiin, lahjontaan, eturistiriitoihin ja päällekkäiseen rahoitukseen liittyviin riskeihin sekä järjestelmätarkastusten että toimien tarkastusten avulla.

6. Jäsenvaltion on pidettävä yllä toimivaa järjestelmää, jolla varmistetaan kaikkien tarvittavien tietojen ja asiakirjojen säilyttäminen jäljitysketjua varten.

Tähän sisältyvät seuraavat:

- a) välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamisen kannalta tarpeellisten toimenpiteiden tai investointien lopullisia vastaanottajia koskevien tietojen tehokas kerääminen, kirjaaminen ja tallentaminen sähköiseen järjestelmään;
- b) komission, OLAFin, Euroopan tilintarkastustuomioistuimen ja asetuksen (EU) 2017/1939 mukaiseen tiiviimpään yhteistyöhön osallistuvien jäsenvaltioiden osalta EPPOn mahdollisuus tutustua lopullisia vastaanottajia koskeviin tietoihin.

LIITE IV

Yhteiset indikaattorit 6 artiklan 1 kohdan m alakohdassa tarkoitettuja jäsenvaltioiden ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmien ohjeellisia välitavoitteita ja tavoitteita varten, jäsenvaltion toteuttama 24 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu suunnitelmansa täytäntöönpanon seuranta, 24 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu komission suorittama arviointi edistymisestä kohti rahaston tavoitteiden saavuttamista.

Toimenpiteet ja investoinnit voivat liittyä useaan yhteiseen indikaattoriin. Jos jäsenvaltion ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelma ei sisällä tiettyjä indikaattoreita edistävää toimenpidettä tai investointia, jäsenvaltio voi ilmoittaa, ettei kyseinen kohta koske sitä.

Lukumäärä	Rahaston tukeen liittyvä yhteinen indikaattori	Selitys	Yksikkö
Rakennusala			
Asiayhteysindikaattorit			
1	Haavoittuvien kotitalouksien lukumäärä	2 artiklan 10 alakohdassa olevan määritelmän mukaisesti.	Kotitalouksien lukumäärä
2	Energiaköyhyydestä kärsivien kotitalouksien lukumäärä	2 artiklan 1 alakohdassa olevan määritelmän mukaisesti.	Kotitalouksien lukumäärä
Tuotosindikaattorit			
3	Niiden haavoittuvien kotitalouksien lukumäärä, jotka ovat hyötyneet vähintään yhdestä päästöjensä vähentämiseen tähtäävästä rakenteellisesta toimenpiteestä rakennusalalla	2 artiklan 10 alakohdan ja 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Ainoastaan rahaston tuesta johtuvat toimenpiteet.	Kotitalouksien lukumäärä

Lukumäärä	Rahaston tukeen liittyvä yhteinen indikaattori	Selitys	Yksikkö
4	Sellaisten rakennusten lukumäärä, joihin on tehty pitkälle menevä perusparannus (eli peruskorjaus, jolla muutetaan rakennus tai rakennuksen osa a) ennen 1 päivää tammikuuta 2030 lähes nollaenergiarakennukseksi b) 1 päivästä tammikuuta 2030 päästöttömäksi rakennukseksi)	Indikaattori laskee niiden rakennusten lukumäärän ja vastaavan lattiapinta-alan, jotka kunnostetaan kokonaan tai osittain rahastosta tuettujen toimenpiteiden ja investointien avulla. ”Rakennusten perusparannus” on määritelty 2 artiklan 13 alakohdassa. Lisäksi indikaattorissa on eriteltävä rakennukset niiden energiatehokkuustodistuksen luokan perusteella ja erityisesti yksilöitävä, kuinka monta energiatehokkuudeltaan heikointa rakennusta on kunnostettu.	Rakennusyksiköt
5	Sellaisten rakennusten kokonaishyötypinta-ala, joihin on tehty pitkälle menevä perusparannus (eli peruskorjaus, jolla muutetaan rakennus tai rakennuksen osa a) ennen 1 päivää tammikuuta 2030 lähes nollaenergiarakennukseksi b) 1 päivästä tammikuuta 2030 päästöttömäksi rakennukseksi)		Kunnostettu lattiapinta-ala (m ² /vuosi)
6	Sellaisten rakennusten lukumäärä, joihin on tehty muita energiakorjauksia (eli kaikkia muita energiakorjauksia paitsi pitkälle meneviä peruskorjauksia, jotka on ilmoitettava edellä)		Rakennusyksiköt

Lukumäärä	Rahaston tukeen liittyvä yhteinen indikaattori	Selitys	Yksikkö
7	Sellaisten rakennusten kokonaishyötypinta-ala, joihin on tehty muita energiakorjauksia (eli kaikkia muita energiakorjauksia paitsi pitkälle meneviä peruskorjauksia, jotka on ilmoitettava edellä)		Kunnostettu lattiapinta-ala (m ² /vuosi)
8	Fossiilisiin polttoaineisiin perustuvan lämmitysjärjestelmän korvaaminen uusiutuviin energialähteisiin perustuvalla laitteella ja/tai erittäin tehokkaalla laitteistolla asiaankuuluvassa säädöksessä vahvistetun energiamerkkiluokan perusteella.	<p>Näissä toimissa noudatetaan uusiutuvan energian EU:n vertailuarvoa ja uusiutuvien energialähteiden ohjeellista osuutta (energian loppukulutuksesta), jotka on vahvistettu kansallisella tasolla rakennuslalla direktiivin (EU) 2018/2001 asiaankuuluvassa säännöksessä.</p> <p>Sekä uusiutuviin energialähteisiin perustuvilla lämmitys- ja jäähdytysjärjestelmillä että uusiutuvista energialähteistä tuotetulla sähköllä voidaan edistää tätä vertailuarvoa. Nämä toimet edistäisivät myös kyseisen direktiivin asiaankuuluvan säännöksen mukaista uusiutuvaan energiaan perustuvaa lämmitys- ja jäähdytystavoitetta. Tämä koskee ainoastaan fossiilisiin polttoaineisiin perustuvien lämmitysjärjestelmien uusia korvaamisia rahaston tuen ansiosta.</p>	Niiden fossiilisiin polttoaineisiin perustuvien lämmitysjärjestelmien yksiköiden lukumäärä, jotka on korvattu (esim. lämpöpumpulla tai aurinkovoimalaitteistolla)

Lukumäärä	Rahaston tukeen liittyvä yhteinen indikaattori	Selitys	Yksikkö
9	Uusiutuvaa energiaa varten asennettu operatiivinen lisäkapasiteetti	Katolle asennettavien aurinkosähkö- ja aurinkolämpökeräimien tai aurinkosähköpaneelien lukumäärä ja kapasiteetti (PVT); lämpöpumppujen lukumäärä ja kapasiteetti, muiden uusiutuviin energialähteisiin perustuvien tilalämmitys- ja tilajäähdysteknologioiden, myös uusiutuviin energialähteisiin perustuvien lämmityskattiloiden, lukumäärä ja kapasiteetti. Koskee ainoastaan rahaston tuen ansiosta saatua operatiivista lisäkapasiteettia.	MW
10			Yksiköiden määrä
Tulosindikaattorit			
11	Haavoittuvien kotitalouksien määrän vähentyminen	Haavoittuvien kotitalouksien lukumäärän vähentyminen rahastosta rahoitettujen toimenpiteiden ja investointien tuloksena.	%
12	Arvioitu kasvihuonekaasupäästöjen vähentyminen rakennusalalla	Rahastosta rahoitettujen toimenpiteiden ja investointien aikaansaama kasvihuonekaasupäästöjen vähentyminen rakennusalalla. Rakennusalan päästöt vahvistetaan direktiivin 2003/87/EY IV a luvun soveltamisalaan kuuluviksi päästöiksi (rakennusalalla päästölähteet 1A4a ja 1A4b, jotka on vahvistettu IPCC:n vuoden 2006 ohjeissa kansallisista kasvihuonekaasuinventaariorista).	kt CO ₂ e

Lukumäärä	Rahaston tukeen liittyvä yhteinen indikaattori	Selitys	Yksikkö
13	Energiaköyhyydestä kärsivien kotitalouksien määrän vähentyminen	<p>Energiaköyhyydestä kärsivien kotitalouksien määrän vähentyminen rahastosta rahoitettujen toimenpiteiden ja investointien tuloksena.</p> <p>Jäsenvaltioiden, joita asetuksen (EU) 2018/1999 3 artiklan 3 kohdan d alakohta koskee, on sisällytettävä mainitun asetuksen 24 artiklan b alakohdan mukaisesti yhdenntettyyn kansalliseen energia- ja ilmastosuunnitelmaa koskevaan edistymisraporttiinsa tiedot energiaköyhyydestä kärsivien kotitalouksien määrästä. Jäsenvaltiot voivat käyttää muun muassa Euroopan unionin tilastotoimiston (Eurostat) saatavilla olevia indikaattoreita, jotka on todettu tarkoituksenmukaisiksi energiaköyhyydestä 14 päivänä lokakuuta 2020 annetussa komission suosituksessa (EU) 2020/1563¹ ja jotka luetellaan yhdenntettyjen kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmia koskevien edistymisraporttien raportointimallissa.</p> <p>Indikaattorin yhteydessä ei lasketa mukaan yhteisasuntoja, kuten sairaaloita, hoitokoteja, vankiloita, varuskuntia, uskonnollisia yhteisöjä, asuntoloita, työntekijöiden asuntoloita jne.</p>	%

¹ EUVL L 357, 27.10.2020, s. 35.

Lukumäärä	Rahaston tukeen liittyvä yhteinen indikaattori	Selitys	Yksikkö
14	Säästöt primäärienergian vuotuisessa kulutuksessa	Saavutettujen energiansäästöjen laskennan on perustuttava tätä tarkoitusta varten ainoastaan rahastosta myönnettyyn rahoitustukeen.	MWh/vuosi
15		Jäsenvaltioiden on raportoitava vuotuisesta loppu- ja primäärienergian kulutuksen vähenemisestä, jonka haavoittuvat kotitaloudet, energiaköyhyydestä kärsivät henkilöt ja tapauksen mukaan sosiaaliperusteisissa asunnoissa asuvat henkilöt ovat saavuttaneet energiatehokkuudesta annettavan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (uudelleenlaadittu) asiaankuuluvien säännösten mukaisesti ja joka johtuu kansallisesta energiatehokkuusrahastoa täydentävästä, mainitun direktiivin asiaankuuluvien säännösten mukaisesta rahaston tuesta, mukaan lukien tuki, joka on kanavoitu energiatehokkuusvelvoitejärjestelmien ja vaihtoehtoisten politiikkatoimien kautta mainitun direktiivin asiaankuuluvan säännöksen mukaisesti, sekä tukitoimet, jotka on toteutettu energiatehokkuutta koskevien vähimmäisvaatimusten noudattamiseksi mainitun direktiivin asiaankuuluvien säännösten mukaisesti.	kWh/m ² (jos kokonaislattiapinta-ala on tiedossa)

Lukumäärä	Rahaston tukeen liittyvä yhteinen indikaattori	Selitys	Yksikkö
16	Säästöt vuotuisessa loppuenergian kulutuksessa	Perustasolla tarkoitetaan loppu- ja primäärienergian vuotuista kulutusta ennen tukitointa, ja saavutettu arvo viittaa loppu- ja primäärienergian vuotuisen kulutukseen tukitointa seuraavana vuonna. Yksittäisten rakennusten energiansäästöt on dokumentoitava energiatehokkuustodistusten tai muiden rakennusten energiatehokkuudesta annettavan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (uudelleenlaadittu) asiaankuuluvassa säännöksessä vahvistettavien kohdennettujen tai saavutettujen energiansäästöjen määrittämistä koskevien kriteerien pohjalta.	kWh/m ² (jos kokonaislattiapinta-ala on tiedossa)
17			MWh/vuosi

Lukumäärä	Rahaston tukeen liittyvä yhteinen indikaattori	Selitys	Yksikkö
Tieliikenneala			
Asiayhteysindikaattorit			
18	Haavoittuvien liikenteen käyttäjien lukumäärä	2 artiklan 12 alakohdassa olevan määritelmän mukaisesti.	Kotitalouksien lukumäärä
19	Liikenneköyhydestä kärsivien kotitalouksien lukumäärä	2 artiklan 2 alakohdassa olevan määritelmän mukaisesti.	Kotitalouksien lukumäärä
Tuotosindikaattorit			
20	Niiden haavoittuvien liikenteen käyttäjien lukumäärä, jotka ovat hyötäneet vähintään yhdestä päästöjen vähentämiseen tähtäävästä rakenteellisesta toimenpiteestä tieliikennealalla	2 artiklan 12 alakohdan ja 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Ainoastaan rahaston tuesta johtuvat toimenpiteet.	Kotitalouksien lukumäärä
21	Päästöttömien ajoneuvojen hankinnat	Rahastosta rahoitetuilla toimenpiteillä ja investoinneilla tuettujen päästöttömien ajoneuvojen lukumäärä.	Päästöttömien ajoneuvojen lukumäärä
22	Vähäpäästöisten ajoneuvojen hankinnat	Rahastosta rahoitetuilla toimenpiteillä ja investoinneilla tuettujen vähäpäästöisten ajoneuvojen lukumäärä.	Vähäpäästöisten ajoneuvojen lukumäärä
23	Polkupyörien ja mikroliikenteen ajoneuvojen hankinnat	Rahastosta rahoitetuilla toimenpiteillä ja investoinneilla tuettujen polkupyörien ja mikroliikenteen ajoneuvojen lukumäärä.	Polkupyörien ja mikroliikenteen ajoneuvojen lukumäärä

Lukumäärä	Rahaston tukeen liittyvä yhteinen indikaattori	Selitys	Yksikkö
24	Vaihtoehtoisten polttoaineiden lisäinfrastrukturi (tankkaus- / latauspisteet)	<p>Niiden päästöttömien ja vähäpäästöisten ajoneuvojen (uusien tai parannettujen) tankkaus- ja latauspisteiden lukumäärä, joita tuetaan rahastosta rahoitetuilla toimenpiteillä ja investoinneilla, ottaen erityisesti huomioon syrjäseudut.</p> <p>Ilmaisuilla 'vaihtoehtoinen polttoaine', 'latauspiste' ja 'tankkauspiste' on oltava sama merkitys kuin niiden määritelmillä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin käyttöönotosta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/94/EU kumoamisesta.</p> <p>Indikaattoria koskevat tiedot on kerättävä ja niistä on raportoitava erikseen i) latauspisteiden ja ii) tankkauspisteiden osalta.</p> <p>Osana jälkimmäistä iii) vedyn tankkauspisteet on ilmoitettava erikseen.</p>	Tankkaus- ja latauspisteiden lukumäärä

Lukumäärä	Rahaston tukeen liittyvä yhteinen indikaattori	Selitys	Yksikkö
25	Alennetut tai ilmaiset julkisen liikenteen matkaliput	Rahastosta rahoitetuilla toimenpiteillä ja investoinneilla tuettujen julkisen liikenteen käyttäjien lukumäärä. Indikaattoria koskevat tiedot on kerättävä ja niistä on raportoitava erikseen i) alennettujen ja ii) ilmaisten matkalippujen osalta.	Käyttäjien lukumäärä
26	Jaettua liikkumista ja kysyntään perustuvaa liikkumista koskevat lisäratkaisut	Rahastosta rahoitetuilla toimenpiteillä ja investoinneilla tuettujen jaettuun liikkumiseen ja kysyntään perustuvien ratkaisujen käyttäjien lukumäärä.	Käyttäjien lukumäärä
27			Yksiköt
28	Tuen piiriin kuuluvat pyörätiet	Rahastosta tuetuilla hankkeilla vastikään rakennetun tai merkittävästi parannetun tuen piiriin kuuluvan pyöräilyinfrastruktuurin pituus. Tuen piiriin kuuluva pyöräilyinfrastruktuuri käsittää pyörätiet, jotka on erotettu ajoneuvoliikenteen teistä tai muista saman tien osista rakenteellisin keinoin (kuten reunakivet ja aidat), polkupyöräkadut, pyöräilytunnelit jne. Pyöräilyinfrastruktuurissa, jossa on erilliset yksisuuntaiset kaistat (esim. tien kummallakin puolella), pituus mitataan kaistan pituutena.	Kilometrimäärä

Lukumäärä	Rahaston tukeen liittyvä yhteinen indikaattori	Selitys	Yksikkö
Tulosindikaattorit			
29	Haavoittuvien liikenteen käyttäjien määrän vähentyminen	Haavoittuvien liikenteen käyttäjien määrän vähentyminen rahastosta rahoitettujen toimenpiteiden ja investointien tuloksena.	%
30	Liikenneköyhyydestä kärsivien kotitalouksien määrän vähentyminen	Liikenneköyhyydestä kärsivien kotitalouksien määrän vähentyminen rahastosta rahoitettujen toimenpiteiden ja investointien tuloksena.	%
31	Kasvihuonekaasupäästöjen vähentyminen tieliikennealalla	Jäsenvaltioiden on raportoitava rahastosta rahoitettujen toimenpiteiden ja investointien aikaansaamasta tieliikennealan kasvihuonekaasupäästöjen vähentymisestä. Tieliikennealan päästöt määritellään direktiivin 2003/87/EY IV a luvun soveltamisalaan kuuluviksi päästöiksi (tieliikennealan osalta päästölähteet 1A3b, sellaisina kuin ne on vahvistettu IPCC:n vuoden 2006 ohjeissa kansallisista kasvihuonekaasuinventaarioista).	kt CO ₂ e

Lukumäärä	Rahaston tukeen liittyvä yhteinen indikaattori	Selitys	Yksikkö
Mikroyritykset (sekä rakennus- että tieliikenneala)			
Asiayhteysindikaattorit			
32	Haavoittuvien mikroyritysten lukumäärä	2 artiklan 11 alakohdassa olevan määritelmän mukaisesti.	Mikroyritysten lukumäärä
Tuotosindikaattorit			
33	Niiden haavoittuvien mikroyritysten määrä, jotka ovat hyötäneet vähintään yhdestä päästöjen vähentämiseen tähtäävästä rakenteellisesta toimenpiteestä rakennus- ja tieliikennealalla	2 artiklan 11 alakohdan ja 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Ainoastaan rahaston tuesta johtuvat toimenpiteet.	Mikroyritysten lukumäärä
Tulosindikaattorit			
34	Haavoittuvien mikroyritysten määrän vähentyminen	Haavoittuvien mikroyritysten määrän vähentyminen rahastosta rahoitettujen toimenpiteiden ja investointien tuloksena.	%
Tilapäinen suora tulotuki			
Asiayhteysindikaattorit			
35	Tilapäisen suoran tulotuen osuus ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmien kokonaiskustannuksista	4 artiklan 3 kohdan ja 10 artiklan mukaisesti.	%

Lukumäärä	Rahaston tukeen liittyvä yhteinen indikaattori	Selitys	Yksikkö
Tuotosindikaattorit			
36	Tilapäistä suoraa tulotukea saaneiden haavoittuvien kotitalouksien ja haavoittuvien liikenteen käyttäjien lukumäärä	Indikaattori osoittaa tilapäistä suoraa tulotukea saaneiden haavoittuvien kotitalouksien ja haavoittuvien liikenteen käyttäjien lukumäärän. Tällöin lasketaan kaikki rahastosta maksetun tilapäisen suoran tulotuen lopulliset saajat. Indikaattoria koskevat tiedot on kerättävä ja niistä on raportoitava erikseen haavoittuvien kotitalouksien ja haavoittuvien liikenteen käyttäjien osalta 2 artiklan 10 ja 12 alakohdan sekä 4 artiklan 3 kohdan mukaisesti.	Haavoittuvien kotitalouksien lukumäärä (yksikkö: kotitaloudet)
37			Haavoittuvien liikenteen käyttäjien lukumäärä (yksikkö: kotitaloudet)
Tulosindikaattorit			
38	Keskimääräinen tilapäinen suora tulotuki haavoittuvaa kotitaloutta ja haavoittuvaa liikenteen käyttäjää kohden	Indikaattori osoittaa rahastosta myönnetyn tilapäisen suoran tulotuen keskimääräisen määrän haavoittuvaa kotitaloutta ja haavoittuvaa liikenteen käyttäjää kohden.	Euroa/kotitalous (rakennusala)
39			Euroa/kotitalous (teliikenneala)

LIITE V

Edellä 6 artiklan 7 kohdassa tarkoitettu malli ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmia varten

Sisällysluettelo

1.	ILMASTOTOIMIEN SOSIAALISEN TUEN SUUNNITELMAN LAATIMISTA KOSKEVA YHTEENVETO JA MENETTELY	4
1.1	Tiivistelmä	4
1.2.	Yhteenveto nykyisestä poliittisesta tilanteesta.....	5
1.3.	Kuulemismenettely	6
2.	KUVAUS TOIMENPITEISTÄ, INVESTOINNEISTA, VÄLITAVOITTEISTA JA TAVOITTEISTA.....	6
2.1.	OSIO [1][2]: [rakennusala][liikenneala].....	7
i)	Kuvaus osiosta	7
ii)	Kuvaus osion toimenpiteistä ja investoinneista	7
iii)	”Ei merkittävää haittaa” -periaate	9
iv)	Välitavoitteet, tavoitteet ja aikataulu	10
v)	Rahoitus ja kustannukset.....	10
vi)	Perustelut muille tuesta hyötyville yhteisöille kuin haavoittuville kotitalouksille, haavoittuville mikroyrityksille ja haavoittuville liikenteen käyttäjille (tarvittaessa).....	11

vii)	Osion arvioidut kokonaiskustannukset	11
viii)	Skenaario päästökauppajärjestelmän käynnistämisen lykkäämisen vuoksi.....	12
2.2.	OSIO [3]: suora tulotuki	12
i)	Kuvaus osiosta	12
ii)	Kuvaus osion toimenpiteistä	13
iii)	Suoraa tulotukea koskevien toimenpiteiden välitavoitteet ja tavoitteet.....	14
iv)	Toimenpiteiden perustelut.....	15
v)	Toimenpiteiden kustannukset	16
vi)	Perustelut muille tuesta hyötyville yhteisöille kuin haavoittuville kotitalouksille ja haavoittuville liikenteen käyttäjille (tarvittaessa)	16
vii)	Suunnitelman arvioidut kustannukset tilapäisen suoran tulotuen osiossa	17
viii)	Skenaario päästökauppajärjestelmän käynnistämisen lykkäämisen vuoksi.....	17
2.3.	Tekninen apu.....	18
2.4.	Siirrot yhteistyössä hallinnoitaviin ohjelmiin	18
2.5	Suunnitelman arvioidut kokonaiskustannukset.....	18
3.	ANALYYSI JA KOKONAISVAIKUTUS	20
3.1.	Määritelmät	20
3.2.	Ennakoidut vaikutukset haavoittuviin ryhmiin	20

3.3.	Suunniteltujen toimenpiteiden ja investointien ennakoitu vaikutus	21
4.	SUUNNITELMAN TÄYDENTÄVYYS JA TÄYTÄNTÖÖNPANO	23
4.1.	Suunnitelman seuranta ja täytäntöönpano.....	23
4.2.	Johdonmukaisuus muiden aloitteiden kanssa	23
4.3.	Täydentävä rahoitus	23
4.4.	Täydentävyys	24
4.5.	Maantieteelliset erityispiirteet.....	24
4.6.	Lahjonnan, petosten ja eturistiriitojen ehkäiseminen.....	24
4.7.	Tiedottaminen, viestintä ja näkyvyys.....	25

1. ILMASTOTOIMIEN SOSIAALISEN TUEN SUUNNITELMAN LAATIMISTA
KOSKEVA YHTEENVETO JA MENETTELY

1.1 Tiivistelmä

Vihreä siirtymä jäsenvaltiossa painottaen erityisesti niistä sosiaalisista vaikutuksista johtuvia tärkeimpiä haasteita, joita aiheutuu rakennus- ja tieliikennealojen kasvihuonekaasupäästöjen sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan, ja miten suunnitelmalla vastataan näihin haasteisiin.

Yhteenvetotaulukko, jossa esitetään tiivistelmä suunnitelman päätavoitteista sekä suunnitelman arvioidut kokonaiskustannukset, mukaan lukien rahastosta maksettava rahoitusosuus, kansallinen rahoitusosuus ja rahastoon siirrettävät yhteistyössä hallinnoitavien ohjelmien varat. Nämä jaetaan kolmeen toiminta-alaan: toimenpiteet ja investoinnit rakennusallalla, toimenpiteet ja investoinnit tieliikennealalla sekä suoraa tulotukea koskevat toimenpiteet seuraavan mallin mukaisesti:

Toiminta-ala	Kokonaiskustannukset (absoluuttiset ja prosentteina kokonaisrahoituksesta) rahoituslähteittäin	Yhteenveto tärkeimmistä suunnitelluista toimenpiteistä ja investoinneista	Toimenpiteiden ja investointien tavoitteet	Toimenpiteiden ja investointien vaikutus	
				Haavoittuvien kotitalouksien ja haavoittuvien liikenteen käyttäjien vähentyminen (yksikkö: kotitaloudet)	Hiilidioksidipäästöjen vähentyminen
Rakennusala					
Tieliikenne-ala					
Tilapäinen suora tulotuki					

Toiminta-ala	Kokonaiskustannukset (absoluuttiset ja prosentteina kokonaisrahoituksesta) rahoituslähteittäin	Yhteenveto tärkeimmistä suunnitelluista toimenpiteistä ja investoinneista	Toimenpiteiden ja investointien tavoitteet	Toimenpiteiden ja investointien vaikutus	
				Haavoittuvien kotitalouksien ja haavoittuvien liikenteen käyttäjien vähentyminen (yksikkö: kotitaloudet)	Hiilidioksidipäästöjen vähentyminen
Tekninen apu (8 artiklan 3 kohta)					
Rahoitusosuus teknisen tuen välineen osalta (11 artiklan 3 kohta)					
Rahoitusosuus InvestEU-ohjelman jäsenvaltion osalta (11 artiklan 3 kohta)					

1.2. Yhteenveto nykyisestä poliittisesta tilanteesta

Tiedot nykyisistä kansallisista energia- ja ilmastopolitiikoista ja niiden soveltamisesta kansallisessa yhteydessä keskittyen erityisesti rakennus- ja liikennealoihin sekä kaikista haavoittuvimpiin ryhmiin.

1.3. Kuulemismenettely

Tiivistelmä paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten, kansalaisjärjestöjen, nuorisojärjestöjen ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kuulemismenettelystä, joka on toteutettu kansallisen oikeudellisen kehyksen mukaisesti suunnitelman valmistelua ja, jos suunnitelma on saatavilla, sen täytäntöönpanoa varten ja joka kattaa kuulemistoimien laajuuden, tyypin ja aikataulun sekä sen, miten sidosryhmien näkemykset otetaan huomioon suunnitelmassa.

2. KUVAUS TOIMENPITEISTÄ, INVESTOINNEISTA, VÄLITAVOITTEISTA JA TAVOITTEISTA

Tiedot suunnitelman kolmen toiminta-alan kustakin osiosta erikseen:

- rakennusala;
- tieliikenneala;
- tilapäinen suora tulotuki.

Osio voi sisältää useita alaosioita, joissa keskitytään tiettyyn haasteeseen tai tarpeeseen. Kukin osio tai alaosio voi sisältää yhden tai useamman läheisesti toisiinsa liittyvän tai toisistaan riippuvaisen toimenpiteen tai investoinnin.

2.1. OSIO [1][2]: [rakennusala][liikenneala]

Osiota koskevat tiedot:

i) Kuvaus osiosta

Yhteenvetolaatikko:

Yhteenvetolaatikko: osio [1][2] [rakennusala][liikenneala]

Toiminta-ala: [rakennusala][liikenneala]

Tavoite:

Toimenpiteet ja investoinnit:

Arvioidut kokonaiskustannukset: xx euroa, joista

kustannukset, jotka on tarkoitus kattaa rahastosta: xx euroa

kustannukset, jotka on määrä kattaa kansallisella rahoitusosuudella: xx euroa

ii) Kuvaus osion toimenpiteistä ja investoinneista

Yksityiskohtainen kuvaus osiosta ja sen erityistoimenpiteistä ja -investoinneista sekä niiden yhteyksistä ja synergioista ja johon kuuluvat seuraavat:

- Selkeä ja näyttöön perustuva analyysi nykyisistä haasteista ja siitä, miten niihin vastataan toimenpiteiden ja investointien avulla;

- Toimenpiteen tai investoinnin luonne, tyyppi ja koko siten, että niihin voi sisältyä 11 artiklan 4 kohdan mukaista teknistä lisätukea koskevia toimenpiteitä, sekä tieto siitä, onko kyseessä uusi vai nykyinen toimenpide tai investointi, jota on tarkoitus laajentaa rahaston tuella;
- Yksityiskohtaiset tiedot toimenpiteen tai investoinnin tavoitteesta sekä siitä, kuka ja mikä on sen kohteena; selvitys siitä, miten toimenpide ja investointi tosiasiallisesti edistäisivät rahaston tavoitteiden saavuttamista jäsenvaltion asiaa koskevien politiikkojen yleisissä puitteissa ja miten ne vähentäisivät riippuvuutta fossiilisista polttoaineista;
- Kuvaus siitä, miten toimenpide tai investointi pannaan täytäntöön (täytäntöönpanokeinot), viitaten jäsenvaltion hallinnollisiin valmiuksiin keskustasolla ja tarvittaessa alueellisella ja paikallisella tasolla sekä selvitys siitä, miten resurssit hyödynnetään oikea-aikaisesti ja miten ne kanavoidaan tarvittaessa valtiotasoa alemmille tasoille;
- Selvitys siitä, miten toimenpiteellä tai investoinnilla pyritään tarvittaessa puuttumaan sukupuolten epätasa-arvoon;
- Toimenpiteen tai investoinnin aikataulu; aikataulu vähäpäästöisiin ajoneuvoihin liittyvän tuen asteittaiselle vähentämiselle.

iii) ”Ei merkittävää haittaa” -periaate

Tiedot siitä, miten tähän osioon kuuluvat toimenpiteet ja investoinnit noudattavat asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitettua ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta. Komissio antaa teknisiä ohjeita tämän asetuksen 6 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

iv) Välitavoitteet, tavoitteet ja aikataulu

Kutakin välitavoitetta ja tavoitetta koskevat seuraavat tiedot, jotka osoittavat edistymisen tämän osion toimenpiteiden ja investointien täytäntöönpanossa:

- miksi tietty välitavoite tai tavoite valittiin;
- mitä välitavoite tai tavoite mittaa;
- miten mittaukset tehdään, mitä menetelmiä ja lähdettä käytetään ja miten välitavoitteen tai tavoitteen asianmukainen saavuttaminen todennetaan objektiivisesti;
- mikä on perustaso (lähtökohta) ja mikä on saavutettava taso tai tietty kohta;
- mihin mennessä se saavutetaan (vuosineljännes ja vuosi);
- kuka ja mikä toimielin vastaa täytäntöönpanosta, mittaamisesta ja raportoinnista.

Taulukko, joka sisältää osioiden välitavoitteet, tavoitteet ja aikataulun ja jossa on seuraavat tiedot:

Järjestys-numero	Toimenpiteen/ Investoinnin nimi	Väli-tavoite tai tavoite	Väli-tavoitteen/ Tavoitteen nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteet)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteet)			Saavuttamisaikataulu		Kunkin väli-tavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Toimenpiteen/ Investoinnin yksikkö	Perus-taso	Ta-voite	Vuosi-neljännes	Vuosi	

v) Rahoitus ja kustannukset

Tiedot ja selvitys osion sekä kunkin toimenpiteen ja investoinnin arvioiduista kokonaiskustannuksista asianmukaisine perusteluineen, mukaan lukien:

- Käytetty menetelmä, perustana olevat oletukset (esim. yksikkökustannukset ja tuotantopanoskustannukset) ja näiden oletusten perustelut;
- Alustava kattava aikataulu, jossa näiden kustannusten odotetaan syntyvän;
- Tiedot toimenpiteiden ja investointien kokonaiskustannusten kansallisesta rahoitusosuudesta;
- Tiedot siitä, mitä rahoitusta muista unionin välineistä on suunniteltu tai voitaisiin suunnitella samaa osiota varten;
- Tarvittaessa tiedot suunnitellusta yksityisistä lähteistä hankittavasta rahoituksesta ja siitä, mihin velkaviputasoon pyritään;
- Perustelut arvioitujen kustannusten uskottavuudelle ja kohtuullisuudelle ottaen tarvittaessa huomioon kansalliset erityispiirteet.

- vi) Perustelut muille tuesta hyötyville yhteisöille kuin haavoittuville kotitalouksille, haavoittuville mikroyrityksille ja haavoittuville liikenteen käyttäjille (tarvittaessa)

Jos rahastosta myönnetään tukea muiden julkisten tai yksityisten yhteisöjen kuin haavoittuvien kotitalouksien, haavoittuvien mikroyritysten tai haavoittuvien liikenteen käyttäjien kautta, selvitys siitä, mihin toimenpiteisiin tai investointeihin kyseiset yhteisöt ryhtyvät ja miten kyseiset toimenpiteet ja investoinnit viime kädessä hyödyttävät haavoittuvia kotitalouksia, haavoittuvia mikroyrityksiä ja haavoittuvia liikenteen käyttäjiä;

Jos rahastosta myönnetään tukea rahoituksen välittäjien kautta, kuvaus toimenpiteistä, joita jäsenvaltio aikoo toteuttaa varmistaakseen, että rahoituksen välittäjät siirtävät edun kokonaisuudessaan lopullisille tuensaajille.

- vii) Osion arvioidut kokonaiskustannukset

Osioon kuuluvien toimenpiteiden ja investointien arvioituja kustannuksia koskevan taulukon täyttäminen alla olevan mallin mukaan:

Järjestysnumero	Tukitoimenpide (toimenpide tai investointi)	Tarkasteltava ajanjakso		Arvioidut kustannukset, joihin rahaston rahoitusta haetaan							
				Haettu määrä yhteensä	Jos tiedossa: vuosikohtainen erittely						
					Määrä (milj. euroina)	2026	2027	2028	2029	2030	2031
		Alkaen (päivämäärä)	Saakka (päivämäärä)								

viii) Skenaario päästökauppajärjestelmän käynnistämisen lykkäämisen vuoksi

Kuvaus tarvittavista mukautuksista toimenpiteisiin, investointeihin, välitavoitteisiin, tavoitteisiin, kansallisen rahoitusosuuden määrään ja muihin asiaankuuluviin suunnitelman osiin, jotka johtuvat direktiivin 2003/87/EY IV a luvun nojalla perustetun päästökauppajärjestelmän käynnistämisen lykkäämisestä mainitun direktiivin 30 k artiklan mukaisesti, ja näiden määrällinen arvio.

Toimitetaan erillinen versio yhteenvetolaatikosta, välitavoitteita, tavoitteita ja aikataulua koskevasta taulukosta sekä arvioituja kustannuksia koskevasta taulukosta.

2.2. OSIO [3]: suora tulotuki

Suoran tulotuen osiota koskevat tiedot:

i) Kuvaus osiosta

Yhteenvetolaatikko:

Osion 3 (suora tulotuki) yhteenvetolaatikko

Toiminta-ala: suora tulotuki

Tavoite:

Toimenpiteet

Arvioidut kokonaiskustannukset: xx euroa, joista

kustannukset, jotka on tarkoitus kattaa rahastosta: xx euroa

kustannukset, jotka on määrä kattaa kansallisella rahoitusosuudella: xx euroa

ii) Kuvaus osion toimenpiteistä

Yksityiskohtainen kuvaus osiosta ja sen erityistoimenpiteistä sekä niiden yhteyksistä ja synergioista, mukaan lukien seuraavat:

- Selkeä ja näyttöön perustuva analyysi nykyisistä haasteista ja niihin vastaamisesta sekä tuen tavoitteista;
- Tuen luonne, tyyppi ja suuruus;
- Yksityiskohtaiset tiedot tuen lopullisista saajista ja kriteerit tuensaajien määrittämiselle;
- Aikataulu suoran tulotuen vähentämiselle rahaston aikataulun mukaisesti, mukaan lukien tuen konkreettinen päättymispäivä;
- Tarvittaessa selvitys siitä, miten tuella pyritään puuttumaan sukupuolten epätasa-arvoon;
- Kuvaus siitä, miten tuki on pantu täytäntöön;
- Tiedot toimenpiteiden kustannuksiin myönnettävästä kansallisesta rahoitusosuudesta.

iii) Suora tulotukea koskevien toimenpiteiden välitavoitteet ja tavoitteet

Kutakin välitavoitetta ja tavoitetta koskevat seuraavat tiedot, jotka osoittavat edistymisen tämän osion täytäntöönpanossa:

- miksi tietty välitavoite tai tavoite valittiin;
- mitä välitavoite tai tavoite mittaa;
- miten mittaukset tehdään, mitä menetelmiä ja lähdettä käytetään ja miten välitavoitteen tai tavoitteen asianmukainen saavuttaminen todennetaan objektiivisesti;
- mikä on perustaso (lähtökohta) ja mikä on saavutettava taso tai tietty kohta;
- mihin mennessä se saavutetaan;
- kuka ja mikä toimitus vastaa täytäntöönpanosta, mittaamisesta ja raportoinnista.

Taulukko tilapäistä suoraa tulotukea koskevien toimenpiteiden välitavoitteista, tavoitteista ja aikataulusta (alla olevan mallin mukaan):

Järjestysnumero	Toimenpide	Välitavoite tai tavoite	Välitavoitteen/ Tavoitteen nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteet)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteet)			Saavuttamisaikataulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Tavoite	Vuosi- neljännes	Vuosi	

iv) Toimenpiteiden perustelut

Perustelut tilapäisen suoran tulotuen tarpeelle 6 artiklan 1 kohdan ja 8 artiklan 2 kohdan mukaisten kriteerien perusteella:

- Määrällinen arvio ja laadullinen selvitys siitä, miten suunnitelman toimenpiteiden odotetaan vähentävän energiaköyhyyttä ja liikenneköyhyyttä sekä kotitalouksien ja liikenteen käyttäjien haavoittuvuutta tieliikenteen ja lämmityspolttoaineiden hintojen nousun vuoksi;
- Perustelut ehdotetulle tilapäisen suoran tulotuen vähentämistä koskevalle aikataululle ja edellytykset, joiden täytyessä sitä ei enää sovelleta;
- Kuvaus siitä, miten tilapäisen suoran tulotuen saajaryhmät ovat myös rakenteellisten toimenpiteiden ja investointien kohteena, jotta kyseiset ryhmät voidaan tosiasiallisesti poistaa energiaköyhyydestä ja liikenneköyhyydestä, ja kuvaus siitä, miten tilapäinen suora tulotuki täydentää rakenteellisia toimenpiteitä ja investointeja, joilla tuetaan haavoittuvia kotitalouksia ja haavoittuvia liikenteen käyttäjiä.

v) Toimenpiteiden kustannukset

Tiedot osion arvioiduista kokonaiskustannuksista asianmukaisine perusteluineen, mukaan lukien:

- Käytetty menetelmä, perustana olevat oletukset ja näiden oletusten perustelut;
 - Vertailukelpoiset kustannustiedot todellisista kustannuksista, jos vastaavia tukitoimenpiteitä on aiemmin toteutettu;
 - Tiedot siitä, mitä rahoitusta muista unionin välineistä on suunniteltu tai voitaisiin suunnitella myönnettäväksi samaan tukeen;
 - Asianmukaiset yksityiskohtaiset perustelut arvioitujen kustannusten uskottavuudelle ja kohtuullisuudelle, mukaan lukien kaikki suunnitelman liitteenä olevat tiedot tai todisteet.
- vi) Perustelut muille tuesta hyötyville yhteisöille_kuin haavoittuville kotitalouksille ja haavoittuville liikenteen käyttäjille (tarvittaessa)

Jos rahastosta myönnetään tukea muiden julkisten tai yksityisten yhteisöjen kuin haavoittuvien kotitalouksien tai haavoittuvien liikenteen käyttäjien kautta, selvitys siitä, millaisiin toimenpiteisiin kyseiset yhteisöt ryhtyvät ja miten nämä toimenpiteet viime kädessä hyödyttävät haavoittuvia kotitalouksia tai haavoittuvia liikenteen käyttäjiä.

Jos rahastosta myönnetään tukea rahoituksen välittäjien kautta, kuvaus toimenpiteistä, joita jäsenvaltio aikoo toteuttaa varmistaakseen, että rahoituksen välittäjät siirtävät edun kokonaisuudessaan lopullisille tuensaajille.

vii) Suunnitelman arvioitujen kustannukset tilapäisen suoran tulotuen osiossa.

Osioon kuuluvan tuen arvioituja kustannuksia koskeva taulukon täyttäminen alla olevan mallin mukaan:

Järjestysnumero	Tuki-tyyppi	Tarkasteltava ajanjakso		Arvioitujen kustannukset, joihin rahaston rahoitusta haetaan							
				Haettu määrä yhteensä	Jos tiedossa: vuosikohtainen erittely						
		Alkaen (päivämäärä)	Saakka (päivämäärä)	Määrä (milj. euroina)	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032

viii) Skenaario päästökauppajärjestelmän käynnistämisen lykkäämisen vuoksi

Kuvaus tarvittavista mukautuksista toimenpiteisiin, investointeihin, välitavoitteisiin, tavoitteisiin, kansallisen rahoitusosuuden määrään ja muihin asiaankuuluviin suunnitelman osiin, jotka johtuvat direktiivin 2003/87/EY IV a luvun nojalla perustetun päästökauppajärjestelmän käynnistämisen lykkäämisestä mainitun direktiivin 30 k artiklan mukaisesti, ja näiden määrällinen arvio.

Toimitetaan erillinen versio yhteenvetolaatikosta, välitavoitteita, tavoitteita ja aikataulua koskevasta taulukosta sekä arvioituja kustannuksia koskevasta taulukosta.

2.3. Tekninen apu

Kuvaus teknisen avun toimista, jotka sisällytetään suunnitelmaan kuuluvien toimenpiteiden ja investointien tehokasta hallinnointia ja täytäntöönpanoa varten 8 artiklan 3 kohdan mukaisesti, mukaan lukien seuraavat:

- teknisen avun toimien luonne, tyyppi ja laajuus;
- teknisen avun toimien arvioidut kustannukset.

2.4. Siirrot yhteistyössä hallinnoitaviin ohjelmiin

Jos varoja on tarkoitus siirtää rahastosta yhteistyössä hallinnoitaviin rahastoihin 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti, ilmoitus siitä, mihin ohjelmiin kyseiset varat siirretään ja missä aikataulussa, sekä siitä, millä tavoin kyseisten ohjelmien nojalla toteutettavat toimenpiteet ja investoinnit olisivat 3 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden mukaisia, mukaan lukien se, kuuluvatko ne 8 artiklassa säädettyjen toimenpiteiden ja investointien piiriin.

2.5. Suunnitelman arvioidut kokonaiskustannukset

Suunnitelman arvioidut kokonaiskustannukset, mukaan lukien määrät, jotka on asetettu saataville teknistä lisätukea varten tämän asetuksen 11 artiklan 4 kohdan mukaisesti, jäsenvaltio-osiota varten maksettava käteissuorituksen määrä asetuksen (EU) 2021/523 asiaa koskevien säännösten mukaisesti ja teknistä lisäapua varten käyttöön asetetut määrät tämän asetuksen 8 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Tiedot suunnitelman kokonaiskustannusten kansallisesta rahoitusosuudesta, mukaan lukien ilmoitus kaikista varoista, jotka aiotaan siirtää rahastoon yhteistyössä hallinnoitavista ohjelmista tämän asetuksen 11 artiklan 1 kohdan mukaisesti, sekä kaikista varoista, jotka on tarkoitus siirtää rahastosta yhteistyössä hallinnoitaviin ohjelmiin tämän asetuksen 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Kuvaus siitä, millä tavoin kustannukset noudattavat kustannustehokkuusperiaatetta ja ovat oikeassa suhteessa suunnitelman odotettuun vaikutukseen.

Taulukon, jossa esitetään yhteenveto rahaston kustannuksista rahoituslähteittäin, täyttäminen alla olevan mallin mukaan:

Ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelman kokonaiskustannukset	Perustapaus	Direktiivin 2003/87/EY 30 k artiklan tapaus
SUUNNITELMAN ARVIOIDUT KOKONAISKUSTANNUKSET, joista	XXX euroa	XXX euroa
Katetaan rahastosta	XXX euroa	XXX euroa
Kansallinen rahoitusosuus	XXX euroa	XXX euroa
Siirrot yhteistyössä hallinnoitavista ohjelmista	XXX euroa	XXX euroa
(Siirrot yhteistyössä hallinnoitaviin ohjelmiin)	-XXX euroa	-XXX euroa

3. ANALYYSI JA KOKONAISVAIKUTUS

3.1. Määritelmät

Selvitys siitä, miten energiaköyhyyden ja liikenneköyhyyden määritelmiä on määrä soveltaa kansallisella tasolla.

3.2. Ennakoidut vaikutukset haavoittuviin ryhmiin

Arvio direktiivin 2003/87/EY IV a luvun nojalla perustetusta päästökauppajärjestelmästä johtuvan hintojen nousun todennäköisistä vaikutuksista kotitalouksiin, erityisesti energiaköyhyyden ja liikenneköyhyyden esiintyvyyteen, sekä mikroyrityksiin, mukaan lukien erityisesti haavoittuvien kotitalouksien, haavoittuvien mikroyritysten ja haavoittuvien liikenteen käyttäjien arvioitu lukumäärä ja yksilöinti. Näitä vaikutuksia on analysoitava kunkin jäsenvaltion vahvistamalla asianmukaisella alueellisella tasolla ottaen huomioon kansalliset erityispiirteet ja sellaiset tekijät kuten julkisen liikenteen ja peruspalvelujen saatavuus ja niiden alueiden yksilöiminen, joihin vaikutukset kohdistuvat eniten.

Kuvaus arvioissa käytetyistä menetelmistä varmistaen samalla, että arviot lasketaan riittävällä alueellisella jaottelutasolla.

3.3. Suunniteltujen toimenpiteiden ja investointien ennakoitu vaikutus

Arvio 2 kohdassa suunniteltujen toimenpiteiden ja investointien ennakoituista vaikutuksista kasvihuonekaasupäästöihin, energiaköyhyyteen ja liikenneköyhyyteen verrattuna edellä kuvattuun perustasoon.

Kuvaus arvioissa käytetystä menetelmästä.

Suunnitelman vaikutuksia koskevat laadulliset ja määrälliset taulukot (alla olevan mallin mukaan):

Osio	Kuvaus osion odotetuista vaikutuksista seuraaviin: (ottaen huomioon asiaankuuluvat määrälliset indikaattorit)				
	Energia- tehokkuus	Rakennusten perus- parannus	Päästötön ja vähä- päästöinen liikkuminen ja liikenne	Kasvihuone- kaasu- päästöjen vähentyminen	Haavoittuvien kotitalouksien ja haavoittuvien liikenteen käyttäjien vähentyminen (yksikkö: kotitaloudet)
Kokonais- suunnitelma					
Rakennusala					
Tieliikenneala					

Osio	Määrällinen arvio vaikutuksesta (jos saatavilla), eli poikkeama poliittisesti neutraalista perustasosta prosentteina					
	Lyhyt aikaväli (3 seuraavaa vuotta)			Keskipitkä aikaväli (suunnitelman loppuun asti)		
	Kasvi- huone- kaasu- päästöt	Energia- köyhyydestä kärsivät kotitaloudet	Liikenne- köyhyy- destä kärsivät kotitaloudet	Kasvi- huonekaasu- päästöt	Energia- köyhyydestä kärsivät kotitaloudet	Liikenne- köyhyydestä kärsivät kotitaloudet
Kokonais- suunnitelma						
Rakennusala						
Tieliikenneala						

Laadullinen ja määrällinen taulukko tilapäistä suoraa tulotukea koskevien toimenpiteiden odotetusta vaikutuksesta haavoittuvien kotitalouksien ja haavoittuvien liikenteen käyttäjien sekä energiaköyhyydestä ja liikenneköyhyydestä kärsivien kotitalouksien määrän vähentymiseen (alla olevan mallin mukaan):

Osio: suora tulotuki	
Haavoittuvien kotitalouksien ja haavoittuvien liikenteen käyttäjien määrän vähentyminen	Kuvaus odotetuista vaikutuksista
	Arvio odotetuista vaikutuksista; yksikkö: kotitaloudet
Energiaköyhyydestä ja liikenneköyhyydestä kärsivien kotitalouksien määrän vähentyminen	Kuvaus odotetuista vaikutuksista
	Arvio odotetuista vaikutuksista; yksikkö: kotitaloudet

4. SUUNNITELMAN TÄYDENTÄVYYS JA TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä osa koskee koko suunnitelmaa. Seuraavat eri kriteerit on perusteltava koko suunnitelman osalta.

4.1. Suunnitelman seuranta ja täytäntöönpano

Selvitys siitä, miten jäsenvaltio aikoo toteuttaa ehdotetut toimenpiteet ja investoinnit keskittyen seurantaan ja täytäntöönpanoa koskeviin järjestelyihin ja aikatauluun, mukaan lukien tarvittaessa 21 artiklan noudattamisen edellyttämät toimenpiteet.

4.2. Johdonmukaisuus muiden aloitteiden kanssa

Selvitys siitä, millä tavalla suunnitelma on johdonmukainen niiden tietojen ja sitoumusten kanssa, jotka jäsenvaltio on antanut muiden asiaankuuluvien suunnitelmien ja rahastojen yhteydessä, sekä tulevien eri suunnitelmien välisen vuorovaikutuksen osalta 6 artiklan 3 kohdan ja 16 artiklan 3 kohdan b alakohdan iii alakohdan mukaisesti.

4.3. Täydentävä rahoitus

Tiedot toimenpiteiden ja investointien nykyisestä tai suunnitellusta rahoituksesta muista unionin, kansainvälisistä, julkisista tai tarvittaessa yksityisistä lähteistä, jotka edistävät suunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä ja investointeja, mukaan lukien tilapäinen suora tulotuki, 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti.

4.4. Täydentävyys

Selvitys ja perustelut siitä, miten uudet tai nykyiset toimenpiteet tai investoinnit ovat täydentäviä eivätkä korvaa toistuvia kansallisia talousarviomenoja 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti, mukaan lukien kyseinen selvitys ja perustelut suunnitelmaan 4 artiklan 5 kohdan mukaisesti sisältyvien toimenpiteiden ja investointien osalta.

4.5. Maantieteelliset erityispiirteet

Selvitys siitä, miten suunnitelmassa on otettu huomioon maantieteelliset erityispiirteet, kuten saaret, syrjäisimmät alueet, maaseutualueet ja syrjäseudut, vaikeapääsyiset reuna-alueet, vuoristoalueet ja kehityksestä jälkeen jääneet alueet.

4.6. Lahjonnan, petosten ja eturistiriitojen ehkäiseminen

Järjestelmä, jolla ehkäistään, havaitaan ja korjataan rahastosta myönnettyjen varojen käyttöön liittyvää lahjontaa, petoksia ja eturistiriitoja, sekä järjestelyt, joilla pyritään välttämään rahastosta ja muista unionin ohjelmista 21 artiklan ja liitteen III mukaisesti myönnettävän rahoituksen päällekkäisyyttä, mukaan lukien varat, jotka myönnetään muiden julkisten tai yksityisten yhteisöjen kuin haavoittuvien kotitalouksien, haavoittuvien mikroyritysten ja haavoittuvien liikenteen käyttäjien kautta 9 artiklan mukaisesti.

4.7. Tiedottaminen, viestintä ja näkyvyys

Noudatetaan 23 artiklassa esitettyjä säännöksiä, jotka koskevat tietojen julkista saatavuutta ilmoittamalla verkkosivusto, jolla tiedot julkaistaan, sekä tiedotus-, viestintä- ja näkyvyystoimenpiteitä.

Yhteenveto suunnitellusta kansallisesta viestintästrategiasta, jolla pyritään varmistamaan yleinen tietoisuus unionin rahoituksesta.